

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1867. **XVI. tečaj.**

XXIV. ali posledno pobinkoštno nedeljo.

(Od greha nas sosebno zavračuje premišljevanje večnosti in poslednjih reči človekovih; govoril — f. —.)

„Takrat bo velika stiska, kakoršne ni bilo od začetka sveta do zdaj in jene bo“.

(Mat. 24, 21.)

V v o d.

Si bil že kdaj, kristijau moj ljubi! na kaki visoki gori, dalječ od selišč in od ljudi, v tihem, mirnem gojzdu, ki ga človeška roka ni še potrebila, se sekira drevja ni še dotaknila, in stoji, kakor je zrastle; k večemu, če je strela kako deblo razkerhnila, ali ga pa starost poderla in polomila? Kaj ne, kako čudno je na takem kraju! Clo ptic ni slišati; nižeje so se umaknile bližeje človeških selišč: in drugega ondi ni čuti, kakor otožno šumljanje studenca, ki po peščeni strugi med germovjem in skalovjem poti išče doli do ljudi v daljno dolino. Križema in na okrog sivobrađe pečine navkip molé, in med njimi in nad njimi se spenjajo kviško velikanske drevesa, orjaške bukve, tanjke jele, vnebokipeče smreke. Ne vidiš je ne steze, ne njive, ne najdeš ga človeškega sledu; in kamor koli pogledaš, drugega ne zagledaš, ko tamno goščavo pred seboj in za seboj, nad seboj pa milega nebesa plave planjave to-

liko, kolikor ti je košato drevje viditi pustiti; ravno tako je kakor bi ti prvi bil, ki se je v to tužno samoto zamotil! — Še se živo spomnim, kako čudno je človeku pri srcu, ki se samši znajde na takem tihodivjem kraju; in mu je, kakor bi ne bil več na tem svetu, in mu je nekama tesno pri srcu, da bi se bitko zjokal, dolgo in milo, in sam ne ve zakaj. —

Vsedi se še enkrat v duhu na tak tihi, mirni kraj, ter dobro in resno premisli, o kristijan! ali bi se zamogel pač — ko bi treba bilo — toliko premagati, da bi sam prebival v takem gostem logu, na daljni gori, v kaki leseni revni bajtici? in ali bi ondi živel mirno in zadovoljno brez posvetnega blaga in veselja, ter bi se njemu in njegovi nečimurnosti pri čistem odpovedal? Ali bi pač hotel vedno stanovati tam pri hladno-bistrem studencu, kjer je žive duše ni razun Boga? in ali bi hotel tam njemu služiti tako, da bi si kar nič nazaj ne želel med posvetni hrup in veselo družbo posvetnih ljudi? Poprašaj svojo dušo, kaj k temu poreče! — In poglej, enkrat, in morda kmalu, bo le vendar moralo tako biti: in boš moral v takem kraju stanovati, kjer ne jedo in ne pijejo, ne plešejo in ne igrajo, ne kupčujejo in ne barantajo; se z lepo obleko ne skazujejo, in se s posvetnimi veselici ne radujejo. — Če se ti je duša v to posvetno šaro zavozlala, in se ga derži ko smola obleke, da se ga ne more več ločiti, brez njega noče več živeti: oh, potem ti gorje, trikrat gorje! ako boš živel v samoti nezmerne večnosti? Živeti pa boš le vendar moral, in sicer živeti brez vsega tega zveseljevanja, večno gladen, večno žejen, v grozovitem poželjenju po svetu in posvetnem življenju! Oh, to bo stiska, strašna stiska nič manjša, kakor jo Jezus v današnjem sv. evangeliju popisuje, ter od razdjanja Jeruzalemskega mesta in sodnjega dne govori.

Uči se toraj, o kristijan! o pravem času zemljo zaničevati, in ne tavaj po njej, kakor živinče v blatu, ktereга nočem imenovati: marveč si dušo od nje odloči in odluši, da se kviško vzdiguje, si navzgor želi, kakor apostelj govori, rekoč: „Naše bivanje pa je v nebesih“. Saj naša zemlja, če prav premislimo, pri vsi svoji lepoti vendar le drugega ni, ko nestanovitna šara, ki bo nekaj zgorela, ko suho ohleščeje, in v dim spuheta po prerokovanju sv. pisma. Toraj svojemu telesu nikar preobilno ne streži, da se duša vanj ne zaraste ko klop v kožo ter mesena, t. j. posvetna ne postane. Konj ne sme jezdic strahovati, marveč mora jezdic konja mojstrovati. Sv. Bernard je svoje telo le starega svojega osla imenoval, in tudi ni nič boljši, ko z oslom ž njim ravnal, ter ga le prav pri piclem imel. Tudi ti o kristijan! ga terdo derži, in ne pripusti, da bi on gospodoval, ter dušo v greh in hudobijo zapeljeval.

Te resnice nas uči sosebno premissljevanje večnosti in človekovih poslednjih reči, ktere bomo danes nekoliko premissljevali, iz tega namena, da se preveč ne zamaknemo v svet in posvetne reči.

Poslušajte!

Razlaga.

1. Stopi vun iz hiše v jasni noči pod milo nebo, o človek! dvigni glavo, ter navzgor obrni svoje oko! — Poglej ondi gori nezmerno zvezdatno obnebje, ktero se nad teboj razprostira tako čudopolno, da človeka sveta groza spreleti, kadar ga pogleda. Ali pač veš, kaj so te brezštevilne lučice gori na nebeškem oboku, ki tako mirno in čisto gorijo, kakor bi bil ondi postavljen altar in tron Najvišega, vsemogočnega kralja sveta? Jaz tega ne vem, ne vem kaj da so te brezštevilne zvezde na ponočnem, milojasnem nebu, — malo dete je reklo svoje dni, da so angelčki; učeni ljudje pripovedujejo, da so nezmerni svetovi v neizrekljivih daljavah; in Zveličar je govoril: „V hiši mojega Očeta je še veliko stanovanj“ — ali če človek zdravega pogleda in nepokvarjenega srca lesketanje nezmerne trume zvezd in zvezdic gori na nebu pregleduje in premissljuje, obljubim, da ga sveta groza obide in svet strah spreleti, in mu je, kakor bi se mu veselje in žalost v duši borile, in bi nobena druge ne mogla premagati, ter jej ne hotla prostora odstopiti. „Oh, si takrat misli sam pri sebi, kaj je pač človek, da se vsegamogočni Bog še nanj ozre, ki je stvaril to toliko krasno in veličastno nebo! Kakšna bo, kader bom moral pred sodnji stol tako imenitnega Gospoda stopiti? Kako čiste in svitle so leskeče zvezde njegove tu gor nad menoj; in kako nečista, omadeževana in revna je moja duša! Kako mu bom zamogel enkrat v obliče pogledati?“

2. Pa postoj še nekoliko pod milim nebom v zvezdosvitli noči, in misli: ko bi se o tem trenutku nebo na dvoje razgnilo, in razpelo ko dva temna, s srebrom vtekana zagrinjala, in bi vidil zdaj neizrekljivo božje veličastvo, zveličanih duhov presrečne verste, izvoljenih svetnikov brezštevilne trume v nepopisljivi lepoti; in bi slišal njih nebeško petje in odmev večne aleluje — ravno ko vbranih zvonov in milih orgelj rahli glas iz daljne daljave; — — in kader bi ves zamaknjen gledal v odperte nebesa, bi se ob enem pred teboj tudi pekel odperl, in bi vidil v ognju zaveržencev divjo

druhal, ravno ko klobčič seršečih kač in drugih ostudnih žival, in bi jih slišal zdaj cviliti, se zvijati in v obupnosti pojemati, zdaj spet rjuveti v grozovitni bolečini in clo Boga preklinjati v peklenski togoti; — in kader bi obedvoje to gledal, gledal nebesa nad seboj, in peklenski brezen pod seboj, bi eden nebeških duhov k tebi priletel, ti tri kočke v roko dal, ter rekel, da vadjlaš (lozaš) na en lučaj, ali boš pahnjen v ta strahapolni brezen ali pa gori vzet v svete vesele nebesa: kaj ne da bi ti obličje prebledelo, in se ti roka tresla, kakor bi merzličen bil?

In glej, nič drugačna ni z nami tu na zemlji. Tebi in meni in vsakemu drugemu je Bog kočke v roko dal, da vadjlaš ž njimi za nebesa ali za pekel. Ne moreš in ne smeš mu jih nazaj pomoliti, ter reči: Nočem vadjlati! Ali si na zemlji revni dninar ali pa imenitni gospod, ako imaš zdrave ude ali si pa gerbast in sključen, za vse to menda sam ne moreš kaj, in nad tem je nekdo drugi kočke vergel: Ali boš pa enkrat sedel na tronu čez zvezde leskečem, ali se pa v žepljenem jezeru zvijal doli v pekla, to je popolnoma v tvojih rokah, je tebi na voljo dano, kakor si že živiš par dni svojega življenja tukaj na zemlji ali pobožno ali brezbožno. Dobro si k sercu vzemi!

Neki puščavnik je že dolgo dolgo v samoti prebival, da bi varen pred zapeljivostjo sveta dušo svojo rešil in zveličal. Prigodi pa se, da ga neka ženska obišče, ter toliko časa moti in nagovarja, dokler ga ne spregovori, pobožnemu, bogoljubnemu življenju slovo dati, ter se ž njo v mesto podati in ondi v posvetnem veselju živeti. Na to se zapeljivka še nekoliko v stran odtegne, da bi še nekaj potrebnega opravljala, ko se puščavnik med tem pri ognju greje. Ko pa nazaj pride, kaj zagleda? O strah in groza! puščavnika noge sred ognja deržečega in močni ogenj mu jih je že hudo opekel. Ko to vidi strahu prebledi in zakriči, vpraševaje, kaj da misli in dopočenja? In puščavnik jej jihteč od grozovite bolečine ta odgovor da: „Med tem, ko si me zapustila, mi pekel na misel pride, in sem svoje noge tu v ogenj vtaknil, naj bi požljivost moja občutila, kaj jo na unem svetu čaka. Oh, kako hova jaz in ti enkrat večni ogenj v peklu preterpela, če mi že ta mali pozemeljski ogenj v tako kratkem času tolike bolečine napravlja!“ Zapeljivko to tako pretrese, da jej, ko bi pihnil, vse grešno, posvetno veselje vpade, in je šla, ter odsihmalo ojestro in spokorno živela, da bi svojo dušo rešila in se večnega ognja rešila. Dobro dobro, tudi ti to reč premisli, moj kristijan!

Je mnogotero križev in nadlog tu na svetu, veliko bolečin in težav; Hudo je nevbogljive, svojoglavne otroke imeti; hudo, kadar

nam po udih terga; hudo je, ako nas merzljica stresa; žalostno je kadar nam smert ljubljenega prijatla ali znanca pobere, otrokom starše, staršem otroke vzame; nadležna je velika vročina ali ojstra zima; huda je ječa ali kako drugo enako terpljenje: pa vse to še vendar ogenj ni! Človek se strese in groze odreveni, ako le kako živalico vidi se živo v ognju zvijati, in komaj čaka, da bi reva kinalu sklenila in jenjala nje bolečina: Koliko časa pa bo mogel zaverženec v peklenskem ognju terpeti? Morda eno uro? Eno uro v plamenu goreti bi bilo strahu in grozopolno! — Toda tudi to je še premalo. Morebiti cel teden? Premisli število ur in minut, preden teden preteče, in to v strašnem ognju in grozovitem terpljenju, in bi si pri tem tud enkrat ne oddahnil! Skor bi obnored, ko bi si to prav k sercu vzeli! Pa tudi to še ni zadosti: Morebiti en mesec? Obsodba v ogenj za cel mesec bi utegnila človeka v divjo obupnost pripraviti; in za tisučletno kraljevanje bi ne hotel nikdo kaj takega terpeti še en dan ne, še manj pa celi mesec! — Pa je le vendar še daljši? Morda celo leto? O večni Bog! — pomisli — celo leto! — Toda še daljši je: Morda 6 let? morda 10, 30 ali 80 let, ali dokler človeško življenje na zemlji terpi? ali morda 1000 let? ali dokler že svet stoji? morda milijon; 10 — 1000 milijonov let? — Naka, o človek! temveč večno!

In to ravno je naj strašnejše. — Gospod govori: „Poberite se od mene v večni ogenj!“ česar še clo prav zapopasti nismo v stanu, in ako večnost prav preišljuješ, se ti hoče kakor v duši vertiti in se je ravno ko medlevec lotiti. O večnost! ti strašna beseda! strašnejša od groma in potreska. In naj bi vsako zernce peska na celi široki zemlji številka bila, ter 1000 milijonov let pomenila, in bi vse te številke skupaj soštel, bi vse to število let proti večnosti še toliko ne bilo kakor kapljica juterne rose, proti nezmernemu morju in vsi vodi cele zemlje! — — Poglej, kristijan! kam in v kako nezmerno terpljenje vtegneva priti tako jaz kakor ti in vsaki drugi človek, ki še umerl ni, in se mu sodba še ni iztekla: in vse to po zgol svojem lastnem zadolženju, ako se namreč greha ne varuje, v grehah živi, in v grehah umerje! Zatoraj apostelj goreče opominja, naj „strahoma in trepetaje delamo delo svojega zveličanja“.

Na nekem pokopališču visok kamniten križ stoji. Na njem je bilo zapisano: „Le smertnega greha ne“ (delaj nikar)! — Zdaj so pisanje pobelili. Tisti, ki so napis na križ napravili, hotli so ljudi svariti pred strašnim prepadom: tisti pa, ki so ga pobelili, so prepad s smrečjem pokrili. O človek! zapiši si to svarjenje z žarečimi čerkami v svoje živo serce, in ga nikoli nikar ne izbriši iz njega z lahkomiselnostjo in posvetnimi marnjami.

3. Ali naj vam zdaj tudi še od nebes kaj povem? Toda oh, kako sem to vstanu? Se mi zdi ravno kakor bi vam hotel slepec lepoto maverce popisovati in juternje zarje, ki ju nikoli ni vidil! Toda naj bo; poslušajte: 200 let po Jezusovem rojstvu sta umerla ko mučenca sv. Perpetua in sv. Satur. Poprej sta dolgo v ječi terpela, in Bog ju je poterdil, ter jima zamaknjenima svoje veličastvo pokazal, ki sta ga tako le popisala: „Bilo nama je, kakor bi bilo naju terpeženje (mučenje) že pri kraju in naju dušice se telesa ločivše so štirji angelji kviško nesli, kakor bi šlo zlahkoma po homeu navzgor. Kmalo zagledava neskončno svitlobo in jaz sem rekel: „Perpetua, to (menda) je, kar nam je Gospod obljubil!“ Ker so pa angeli z nama le še dalej hiteli, se odpre pred naju očmi neizrečeno velika, prostorna planjava, podobna veselemu vertu, polnemu rožnega drevja in žlahtnih cvetlic. Listje na visokem zalem drevju se je lesketalo ko bel ogenj. Tukaj zagledava 4 druge angelje veličastniše od poprejnih štirih. Ko nas vidijo, nas počasté, ter drugim angeljem govore: „Glejte tu so! glejte, to so!“ Vse to z začudenjem! Angelji, ki so nas do tiho-malo spremljevali, nas zdaj oddajo; in šli smo dalje dolgo — dolgo. Tu najdemo Jokunda, Artaksija in Kvinta, ki so (pred nama) ko mučenci umerli. Jih poprašava po drugih naših znancih. Pa angelji nama (v besedo sežejo, ter) reko: „„Pridita poprej, stopita noter, in pozdravita Gospoda!““ Smo šli, in prideva na kraj (do mesta), čigar stene so se nama iz same (čiste) luči sestavljene zdele; pred vhodom pa so angelji stali, ter vsem, ki so noter šli, bele oblačila podali. Jih oblečeva, ter noter stopiva, in vidiva neskončno svitlo luč, in slišiva prepevati vse z enim glasom in neprestano: „„Sveto, sveto, sveto!““ V sredi pa zagledava enega, kakor človeka; njega lasje so bili beli ko sneg, obličje mlado, njegovih nog pa nisva vidila. Na levi in na desni tik njega je stalo 24 starejših, in za njimi veliko drugih. Osupnjena sva bila tu noter prišla, in se pred tron vstopila; štirji angelji pa naju vzdignejo in sva Gospoda poljubila, ki nama je znamenje dal, da je z nama zadovoljen!“ In tako sta vidila in slišala in občutila še veliko drugega neskončno sladkega, veselega in prijetnega, česar si vbogi zemljan v tej britki solzni dolini še domišljevati ni v stanu, še manj da bi to zapopadel. Toraj govori apostelj, ki je tudi zamaknjen bil clo v tretje nebo, da je ondi vidil in slišal reči, ki jih nobeden človek izgovoriti ne premore. Človeškemu jeziku besed primanjkuje, popisati, kaj je vsemogočni, vseljubeznipolni Bog v nebesih tistim pripravil, ki svojo poskušnjo tukaj na zemlji prav dostojé, in svojo tek srečno skončajo.

In glej, ljubi prijatelj in prijatelca ljuba! vse to zamoreš tudi ti doseči, vse to je tudi tebi na ponudbo, da se gori v nebesih

veseliš brez konca in kraja. Ali mar tega nočeš? Na tebi je in v tvojih rokah, si neskončno srečo v nebesih zaslužiti, ako si le tukaj prizadevaš, svete Jezusove nauke zmerom bolj spoznavati, ter po njih živeti, sv. zakramente večkrat in po vrednem prejemati, in tako svoje djanje in nehanje po sveti božji volji vravnati, ter živeti in umreti ko pravi kristijan.

4. Nikar si takih misli iz glave ne izbijaj! V vroči Afriki ptica živi, štruc po imenu, ki se sicer ne more ko druge ptice kviško spustiti, po tleh pa neizrečeno urno naprej leteti zna. Kadar jo pa lovci le od sile naganjajo, ter na konjih hitro za njo derče, dokler je ne vpehajo, vboga ptica svojo glavo v pesek zarije, ter si misli, da je po tem takem lovei ne vidijo, ker ona lovcev ne vidi. — Kaj ne, to se ti smešno vidi in nespametno? Ne tako smešno, toda ravno tako in še bolj nespametno bi bilo, ako bi tudi ti svojo glavo v pesek skril, kadar ti gre ali za zveličanje ali za pogubljenje, in ti je smert in sodba zmerom bližjeji in vedno za petami, to je, če si misli na vse to le iz glave izbijaš, namesto da bi za večnost modro skerb imel. — Poglej, saj se še pri ženitvi, ali volitvi svojega stanu ali svoje službe pogostoma kak človek opeče, kadar napak voli, in se tako za zmerom nesrečnega stori, in si križ in nadlogo napravi, ktere mu ne žalost, ne solze in nobena pokora več preložiti in mu s tim stanja premeniti ni v stanu: „Poprej storivši, in potlej prevdaril — s tem se je marskdo že hudo oparil“, pravi Nemec po pogovoru; kar pa velja še tāvžentkrat bolj od odločbe pri smerti. Le eno življenje samo odloči, ter odloči za zmerom, ali boš večno srečen ali pa večno nesrečen. In morda kmalu, oh prekmalo bo vse odločeno, za vekomaj odločeno: in ti meniš, da imaš še dosti časa na vse to misliti.

Večkrat ko sekira na drevo vdari, poprej se podere drevo: Tvoje telo je drevo, in vsak dan je novi mahljej na tvoje življenje. — In tvoje življenje je ko hiša, na zmerznjeno jezero zidana: enkrat, morda že jutro, pride južno, vlažno vreme, in tvoja hiša bo zahreščala dol v globočino, in je nikdar več nazaj ne bo. — Jaz in ti in vsaki drugi človek že zdaj bolehamo za boleznijo, ki je nobeden ne ozdravi. Nad nami vsemi je že smertna sodba sklenjena, palica zlomljena; le dan naše smerti je različno odločen, temu zdaj, drugemu pozneje. In naše življenje gre ročne poti smerti naproti brez vse zavire in obstanka. Če tudi na postelji ne ležiš, vendar le skerben bodi, kakor bi čutil smerno bolezen že po udih gomezlati. Nikar svojega življenja dragega časa ponidoma ne zaigraj. Kaj ti na zadnje ostane od izbranih jedi in sladke pijače, od plesa in posvetnega ljubovanja? Telo, kteremu za ljubo vse to vganjaš, bo strohnelo in v zemlji sprahnelo! Kaj boš na

zadnje imel od denarja in blaga, in hiše brez dolgov? Nič ti ne ostane, ko stara rjuha ali raztergana srajca, in prav za prav še ta ne, ker tudi ona s truplom vred v grobu sogrije: goljufana in ogoljufana duša pa bo sama ostala, gola, naga, bosa ostala! Kaj boš ohranil od zale obleke in telesne lepote, in od tega, da te posvetni ljudje obrajtajo in spoštujejo, in te zagledati, že od dalječ klobuk z glave vmikajo? Smert bo s tvojim telesom šalo imela, ter ga neusmiljeno razdjala; — in v grobu te nobeden več pogledal ne bo, in tvoj naslednik v službi in časti se bo morda še clo tvojega dobrega imena lotil, in te pomanjševal, ali ti še clo krivico podtikal! Povej mi tedaj, ali niso vertoglavi neumneži vsi taki ljudje, ki na razpotju nebes in pekla preželjeno za tako červivo šaro tekajo, posvetno veselje samopašno sladkajo, in lačni pozemeljskega blaga in žejni posvetne časti za njim dirjajo, kakor bi vse to večno terpelo?

S k l e p.

Zbudi se toraj, o duša človeška! in zdrami se iz sanj in spanja! Zakličem, zarotim te v božjem imenu, zbudi se, in bodi modra in previdna o tem važnem, imenitnem in resnem času! Ako si 15 let star, o človek! ali 30, ali 60: čas je, morda zadnji čas, da se odpoveš ljubezni do sveta, in nazaj kreneš, ter po pravem potu čednosti in pobožnosti Bogu naproti hitiš! Ker — kakor boš živel, tako boš umerl; kakor boš umerl, tako se ti bo izteklo; in kamor se ti izteče ali gori ali doli, ondi boš obležal na vekomaj. Amen.

Pridiga za god Mar. neomad. spočetja.

(Blagor tau, h kateremu Marija pride; gorjé mu, od kterega zbeži!
gov. M. T.)

„Kdor mene najde, bo našel življenje, in prejel zveličanje od Gospoda“.

(Sal. prip. 8, 36.)

868
73

V v o d.

„Veselila in veselila se bom v Gospodu, in moja duša se bo radovala v mojem Bogu, ker me je oblekel v oblačilo zveličanja, in me ogrnil z obleko pravičnosti, kakor nevesto, ki se nališpa s svojo dragotino“. — S temi besedami preroka Izaija (61, 10) pozdravlja sv. kat. cerkev današnji god in praznik Marijnega neomadežvanega spočetja. Z njimi razodeva svoje priserčno veselje nad Marijnimi prednostmi, ker je bila že pri svojem spočetju v maternem telesu sv. Ane zavoljo svojega previsokega namena, da je bila mati Sinu Božjega, od izvirnega greha izvzeta, in za voljo te njene največje prednosti, ki jo je iz med vseh človeških otrok edina pri Bogu dosegla, stavi svoje terdno zaupanje na njeno gotovo pomoč.

Sicer nas sv. vera uči, da moliti moramo le Boga samega, nestvarjenega v svojem bitji ter Gospoda nebes in zemlje. Razun molitve pa smo za Bogom največjo ljubezen, najgorečnije češčenje in največjo zahvalo Mariji dolžni, ker je porodnica Zveličarjeva, začetnica vsega našega veselja. Po pravici toraj sv. cerkev nanjo obrača besede modrosti Božje v Sal. pripovestih, rekoč: „Kdor mene najde, bo našel življenje, in prejel zveličanje od Gospoda“. Po besedah Kristusovih veseli se človek, ako ovco, ktero je iz med svoje čede zgubil, zopet najde, da prijatle in sosede skliče, in jim reče: „Veselite se z meno, ker sem našel svojo zgubljeno ovco!“ — Žena, ki iz med desetih denarjev enega zgubi, prižge luč in pomete hišo, ter ga išče, dokler ga ne najde. In kedar ga najde

pokliče prijateljice in sosedinje, rekoč: „Veselite se z meno, ker sem našla denar, kterega sem bila zgubila!“ (Luk. 15, 1—10.) Tudi naši natori je prirojeno, da se veselimo najdenih prijatlov, najdenih dragocenost in zakladov. Natorno je toraj naše veselje, ako se veselimo Marije, ker v njej najdemo svojo milo mater, vse zaklade Božjih milost, svoje življenje in zveličanje; ja, ne da se dopovedati sreča, katero Marija prinese, ne dá se pa tudi izreči nesreča, katero po Mariji terpimo. In to resnico hočemo danes v njeno počestčenje nekoliko na dalje premišljevati, ter rečem: 1) Blagor človeku, h kteremu Marija pride; in 2) Gorje mu, od kterega Marija zbeži! — Neomadežvano spočeta devica Marija, pomagaj nam!

Razlaga.

1. V popisu življenja sv. Elizabete se pripoveduje, da je pri njenem rojstvu vsakteri prepir na Ogerskem potihnil, vse stranke so med sebo spravo storile, in ljubi mir vladal je po vsej deželi. — Taka tihota nastane v sercu, v katero Marija pride; vse strasti počivajo, vsi viharji potihnejo, in nebeški mir kraljuje v njem. Zatoraj blagor sercu, h kteremu Marija pride!

Kako pa pride Marija v človekovo serce? To se zgodi po ljubezni in pobožnosti do nje. — Ob času tridesetletne vojske prenesli so blaženo podobo matere Božje iz mesta staro-Öttingiškega v mesto Burghausen, in jo ondi v gradu shranili, da bi bila pred divjostjo in sirovostjo sovražnikov zavarovana. Tje je zbežala tudi Elizabeta, žena izborniškega kneza Maksa I. s svojim prvorojenim kneževičem Ferdinandom. Lebko se je toraj reklo, da je srečen tisti grad, ker je v njegovem zidovji bila skrita Marijna blažena in čudopolna podoba, in ker sta deželna mati in dedič kraljestva v njem prebivala. Ali še tavženkrat bolj srečno je serce, v katero Marija pride, ker ne pride sama, niti s praznimi rokami, ampak prinese seboj: svoje ljubezni polno serce, bogate zaklade svojih gnad, in svojega Božjega sina.

a) V sv. pismu beremo besede: „Jez sem mati lepe ljubezni“; in te besede sv. cerkev na Marijo obrača. Kaj ne, lepo pa imenujemo tisto, na čimur ne vidimo nobene pomanjkljivosti in nobene pogreška, česar je popolnoma. Nič pa ne more biti bolj popolnoma, kakor je Marijna ljubezen do nas. Ona je čista v svo-

jem izviru, ker nas ljubi za voljo Boga, ljubi na njegovo povelje in po željah svojega umirajočega Sina, ki nas je s križa doli v osebi sv. Janeza njeni materni ljubezni priporočil, rekoč: „Žena, glej, tvoj sin!“ — Ona je čista v svojem namenu, ker nas ne ljubi za svetá voljo in ne zaradi sebe, ker je tudi brez nas srečna, temuč nas ljubi, ker smo po Božji podobi vstvarjeni, s Kristusovo predrago kervjo odkupljeni in za nebesa namenjeni. — Marijna ljubezen do nas je čista v svojem cilju in koncu, ker nas na tem svetu s pobožnim življenjem, unkraj groba pa z dosego večnega življenja v nebesih želi srečne storiti. Ta ljubezen pa izvira iz maternega serca Marijnega. Njeno serce je tako rekoč ognjišče, kjer ogenj take prečiste ljubezni do nas neprenehoma gori, in ta ogenj tudi v naših sercih vse sežge, česar našo zvezo z Bogom brani. Ogenj te ljubezni se sveti v vseh čednostih in nas s silo vleče k posnemanju, in ta ogenj ogreva najbolj ledene, zmerznjene serca. Zato imam prav, ako pravim: Blagor človeku, h kateremu Marija pride s srcem take ljubezni!

b) In zopet beremo v sv. pismu besede: „V meni so vse milosti življenja“; in tudi te besede sv. cerkev Mariji prilastuje. Sv. Bernard pravi, da od tistega trenutka sem, ko je ta deviška mati besedo Božjo v svojem telesu spočela, je tako rekoč prejela oblast čez vse Božje milosti. In res, štejte, ako morete, križem svet vse hrome, kruljeve in kakor si bodi bolehné in betežne, ki zamorejo Marijo imenovati svojo zdravnico! Seštejte, ako morete vse grešnike, katerim je Marija križem svet sprosila spreobrnjenja in zveličanja, in ki jo sedaj pred njenim sedežem kot mater milosti Božje, kot začetnico svojega življenja časti! Zato jo sv. Alfonz imenuje „zakladnico vseh milost“, in sv. cerkev „mater milosti Božje“. Koliko gnad ti je toraj upati, ako je Marija pri tebi! Prav toraj trdim rekoč: Blagor človeku, h kateremu Marija pride z vsemi zakladi Božjih milost!

c) Veliko pomenljive za nas so še besede v sv. evangeliji, kjer beremo: „Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus“. (Mat. 1, 16.) — Marija toraj je mati Jezusova. Pri Jezusu jo najdemo v Betlehemskelem hlevcu, pri njem na potu v Egipt, pri njem v Nazaretu do njegovega 30. leta. Ona ga spremlja, ko hodi po svoji domači deželi po tergih in vaseh, ko uči in čudeže dela in dobrote deli po puščavah in gorah; pri njem je, in ž njim hodi po potu na Kalvarijo, pri njem stoji pod križem, in v njenem naročju počiva njegovo mrtvo truplo. Kakor se pa svoje žive dni ni od njega ločila, toliko bolj je sedaj ž njim združena v nebesih, v tisti blagi deželi, kjer ni nobene ločitve več. To združenje njeno z Božjim sinom je nerazvezljivo,

da, kjer je mati, ondi je sin. Ako toraj Marija v tvoje serce pride, pride ž njo tudi njeni sin Jezus. In kdo je ta Jezus? — Jezus, ki je ginjen od solz vdovinih obudil Najmljanskega mladenča; Jezus, usmiljeni Samarijan, ki obezuje grešnikove rane, in dobri pastir, ki za zgubljeno ovčico hodi čez hribe in doline; Jezus, najboljši prijatelj, ki mertvega Lazarja iz groba pokliče, in najmočnejši kralj, ki mu je vsa oblast zročena v nebesih in na zemlji; Jezus, kateri je rekel: Jez nisem prišel pogubljati, temuč iskat in zveličati, kar je bilo zgubljenega. Jez sem vstajenje in življenje, kdor v mé veruje, bo živel vekomej; jez nočem smerti grešnikove, temuč da se spreoberne in živi! Jezus, dopačenje svojega nebeškega Očeta, zveličanje angelov in svetnikov, tolažba matere in zveličanje vsega sveta — ta Jezus je zmiraj pri Mariji, in ta je, ki z Marijo pride k tebi! Po tem takem: O trikrat blagor človeku, h kateremu Marija pride.

Prosimo jo toraj, da k nam pride, kličimo jo v svoje serce z angeljskim češčenjem in z družimi prelepimi molitvami sv. cerkve, z zalšanjem njenih oltarjev in podob, z obiskovanjem njenih cerkev in kapelic, posebno z nedolžnim čistim življenjem in s posnemanjem njenih čednost; prosimo jo, pravim, zakaj: „Gorje človeku, od ktereга Marija zbeži!“

2. Trikrat je šla Marija iz Nazareta, namreč v Hebron k svoji teti Elizabeti, v Betlehem k popisovanju in v Jeruzalem na velikonočni praznik; pa se je vendar vselej zopet vernila. Ali gorjé kraju, gorjé človeku, h kteremu se več ne verne.

Ko je Marija s sv. Jožefom iz Betlehema bežala v Egipt, prikazal se jima je ondi angelj v spanji, rekoč, da naj se vrneta v svojo deželo. Ali Marija ni šla več nazaj v Betlehem, od koder je poprej morala zbežati, ampak v Nazaret. Kaj se je pa z Betlehemom zgodilo? — Spomnite se strašne morije nedolžnih otrok! Poslušajte jokajoče obupljive matere, od katerih prerok Jeremija (31, 15.) pravi: „Na visokem se je zaslišal glas plakanja, žalovanja in joka Rahelinega, ki objokuje svoje otroke, in se ne dá potolažiti za voljo njih, ker jih ni več“. — Tako je toraj, ako Marija kak kraj zapusti.

Ko je Ludovik, Tiringiški deželni grof umerl, je njegov brat Henrik zapuščeno vdovo Elizabeto na vso moč začel preganjati in jo je naposled celo iz grada pregnal. Elizabeta s svojim sinom zbeži zapustivši ga samega. In kaj je bil nasledek tega? — Vse ta narod odpadel je od prave vere, in dolgo ni bilo tam nobene cerkve in nobenega mašnika.

— Ako je bil pa beg te pobožne vdove vzrok te kazni, kako strašna mora še le biti kazen, ako Marija s svojim sinom iz kakšnega kraja ali od človeka zbeži! Ta zapuščenost je še veliko strašnejša, kakor bi Bog človeka zapustil. Zakaj ako ga Bog zapusti, Marija ga še zamore ž njim potolažiti; ako ga pa Marija zapusti, vzame razžaljena mati tudi Božje dete v naročji sebo, in grešnik ostane sam. In gorje mu sedaj, ker Marija ga ne varuje več, Marija zanj ne prosi več, Marija se ga ne usmili nič več!

a) Sv. pismo nam pripoveduje, da je Judit s svojo serčnostjo in velikodušnostjo, s katero je sovražnika svoje dežele premagala, mesto Betulija nezmagljivo storila. Druga Judit, preblazena devica Marija, varuje človekovo dušo, kakor terden grad, da jej noben napad peklenške hudobe škodovati ne more. Zato pravi sv. Bernard: Pogubiti se mora, kogar Marija več ne varuje! Po Mariji namreč nam dohajajo vse gnade, brez katerih ni nobenemu mogoče zveličanemu biti. Kogar toraj Marija s svojim varstvom zapusti, je zgubljen.

b) Sv. pismo nam od kraljice Ester pripoveduje, da je hudobni Aman potem, ko je njegova zvijačnost na dan prišla, šel k njej in jo prosil za ohranjenje svojega življenja. Ali Ester je na to molčala in Aman sklenil svoje življenje na vislicah. — Pa kaj je prošnja kraljice Ester v primeri s prošnjo Marijno, od ktere velja ravno to, kar je kdaj Marta od Kristusa rekla: „Vem, da ti bo Bog vse dal, česar koli ga boš prosil!“ Od nje pravi sv. Gregor iz Nikomedije: „Tvojih prošinj razveseljuje se Bog, dopadenje ima nad tvojimi molitvami, tvojemu sinu so v tolažbo, in kakor tvoj dolžnik ti jih izpolnjuje popolnoma“. — Ako pa Marija nič več za grešnika ne prosi, kam se hoče obrniti? Morebiti k ljudem? Ali kdo iz med umerljivih ga zamore zveličati? Ali k svetnikom? Toda oni ga ne poznajo, ker ga je njihova kraljica zapustila. Ali k Jezusu? Toda kjer se materi nečast godi, ondi sin ne postoji. O ubogi grešnik brez varstva, brez priprošnje Marijne!

c) Marija se ga pa tudi poslednjič nič več ne usmili. „Njeno ime, pravi prerok Ozeja, je: Brez usmiljenja!“ — Ali kako bi Marijno serce, to serce materno, izvir vse tolažbe, brezno usmiljenja in nezmerno morje ljubezni zamoglo brez usmiljenja biti? — In vendar je le tako. Sv. Alfons pravi: „Grešniku, ki ga je Marija zapustila, ni več mati usmiljenja“. — O strašno zapuščenje, od ktere ga sv. German pravi: „Ložej je in manjše so bolečine, če se duša od telesa loči, kakor če se Marija od duše poslovi.“

Pa morda bi me radi vprašali: od katerih se pa Marija loči? Od tistih, ki jo sami zapusté, v pobožnosti in v ljubezni. Tisti, ki se Marijnega imena sramujejo, da bi jej očitno čast dajali, kakšno njeno podobo ali svetinjo v lasti imeli, se jej v svojih molitvah ne priporočajo, na njeno pomoč zaupanja ne stavijo, jej njeno visoko čast odrekujejo, se katoliškim šegam posmehujejo in njeno češčenje grajajo, tisti so, ktere Marija zapusti, in to niso le očitni krivoverci, ampak tudi brezbožni katoličani. — Marija zapusti pa tudi tiste, ki so jo v ljubezni zapustili, njenega sinu s smertnimi grehi razžalili in znovič križali; tiste, ki v velicih grehah lakomnosti, prevzetnosti, nečistosti in nevošljivosti, v žertji, v jezi in v sovraštvu živé.

Od teh zbeži Marija; — pa verne se k njim še enkrat; ali žalostna nad vse je ta povernitev njena. Zakaj verne se zato, da še svojega sinu sebo vzame. Pridi moj Božji sin, mu tako rekoč pravi, pridi in beži z meno od te duše, ki tvojo kri z nogami tapta in jej je greh ljubši, kakor moja in tvoja ljubezen. Duša, Bog te obvari! Midva greva od tebe, in te pustiva samo, samo v nesrečah, samo v skušnjavah, samo v dolini solz, samo v smertni uri! Nič več nisem jez tvoja mati, ker ti nočeš biti moj otrok; nič več te ne bom varovala, nič več zate prošila, nič več ti ne usmiljenja skazovala. — O uboga, o nesrečna duša!

Sklep.

O mati usmiljenja! ne izreci teh besed nad nobenim, ki se tukaj najdemo in praznik tvojega neomadežvanega spočetja obhajamo. Dodeli tistim, kateri bi bili naj bližej te kazni, še eno milost, poglej še enkrat nanje, predno se za vselej od njih poslovíš! Kedar kdo umira in se mu približuje zadnja ura, pa bi rad videl še enkrat svojo mater; ali matere le ni, kliče jo, pa je le ni, pretaka britke solze; ali mati ga pusti samega, noče se mu prikazati. Zapustila ga je, sam mora umreti, umreti v zavesti, da je mater britko razžalil. Oh kolika bolečina! oh kakšna smert! O sv. devica Marija! ne daj te bolečine, da bi brez tebe umirali, nobenemu zmed nas občutiti! Akoravno smo grešniki, nikar naj se nad nami nikdar ne spolni tisti gorje, da bi nas ti zapustila; marveč vsi okušamo tisti blagor, ki ga ti prineseš! Amen.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

(Kako naj se sami sodimo, da sojeni ne bomo; gov. M. L.)

„In tedaj bodo videli Sinu človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo“.

(Luk. 21, 27.)

V v o d.

Jezus Kristus je prišel na svet, da je v zmote in v greh pogreznjeni človeški rod odrešil, z Bogom ga spravil in mu zaklenjene nebeške vrata zopet odperl. Pa, kakor je za gotovo rekel, prišel bo še enkrat, vendar ne več, kakor slaboten otrok, ampak kakor kralj časti, ne kakor červ in zasmeh ljudstva, ampak kakor neomenjeni samovladar nebes in zemlje, ne kakor pohlevno jagnje, ki ne odpre svojih ust pred njim, ki ga striže, ampak kakor sodnik živih in mrtvih, ne več kakor Bog milosti, ampak kakor Bog maščevanja, ki pogubne strele nosi v rokah za svoje sovražnike. Ako je bil toraj njegov prvi prihod poln milost, bo drugi poln strahu in groze, in ako nas prvi z veseljem, napolnuje nas drugi s trepetom. Zakaj „tedaj bomo videli Sinu človekovega priti na oblaku z veliko oblastjo in častjo“.

Takega nad vse častitljivega in z vso močjo pooblastenega sodnika imamo pričakovati vsi, kralji, ki sedé na zlatih sedežih, kakor njih deželani, ki se morajo pod njih palice vklanjati. „Mi vsi, pravi apostelj (II. Kor. 5, 10.) se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je storil, ali dobro ali hudo“.

O premišljevanji te resnice se pač vsakemu vprašanje posili: Kako bo vendar takrat z menoj? bo li večna smert, ali večno življenje moj delež? In v vsakem se vzbuja priserčne želje, naj bi milostno sodbo zaslišal.

Ali, kristijani! utolažimo se; zakaj ravno ta apostelj, ki nam s sodbo Božjo žuga, nas tudi uči, kako da se nam te sodbe ni bati. On pravi: „Ako bi sami sebe presodili, bi ne bili sojeni“ (I. Kor 11, 31.)

Pa porečete: Kako pa naj sami sebe sodimo, da se nam sodbe Božje ne bo treba bati? Na to vprašanje vam želim danes odgovoriti, ter vam pokazati, da sodba samega nad sebo mora biti enaka sodbi Božji: Naša sodba mora 1) preiskovati, kakor bo Bog preiskoval, in 2) soditi, kakor bo Bog sodil.

Poslušajte!

Razlaga.

1. Sodba samega nad sebo mora biti sodbi Božji enaka; toraj kakor ta biti pravična, da se na nobeno stran ne nagiba, ostra in splošna. Kristus nas ne bo sodil po posvetnih navadah, ki so njegovemu sv. evangeliju nasprot, kakor tema svetlobi, ne po naši napčni vesti, ktere smo si sami krivi, ampak po svojih zapovedih in po njihovem pravem razlaganju. Zakaj ako bi nas sodil po navadah in šegah tega sveta in po kosmati vesti marsikterega, bi se nam te sodbe pač ne bilo bati. Ali „tvoje sodbe niso moje sodbe“, govori Gospod. Čast, služba, imenitnost, plemeniti rod itd. vse to se pri njem nič na tehtnico ne deva. Vprašal bo le, ali smo živeli kakor nedolžno jagnje, ali pa kakor nečista nagnjusna žival.

Preiskoval bo na dalje vse posamezne dolžnosti slehernega stanu na drobno, in videli bomo, da nas površno izpolnovanje teh dolžnost še nikakor ne opraviči. Da, ne le od pregrešnih misli, želj, besed in djanja, še celo od vsake nepotrebne besede, pravi Kristus, bo treba ljudem odgovor dajati. Vse slabosti otročjih let, vse zmote in zahoje v mladosti, vsi grehi poznejše starosti bodo prišli na svetlobo. Odgovor nas čaka od tega, če smo Božje navdihovanja poslušali, si njegove milosti v dobro obračali, sv. zakramente vredno in večkrat prejekali, in kakošen sad je pri nas obrodila tolikrat oznanovana Božja beseda; celo dobre dela, ki smo jih opravljali, naše molitve, posti in miloščine bodo na tanko preiskane, iz kakšnega namena da smo vse to storili. Taka bo toraj sodba, ki nas po smerti pred Sinom Božjim čaka, in ravno taka mora sedaj biti tista sodba, ki jo moramo sami nad sebo sklepati.

Poleg tega nam gre najprej na to gledati, da svojega serca ne preiskujemo po posvetnih zgledih in naukih, ampak po resnicah sv. evangelija. Zgledi in nauki tega sveta nas namreč v pogubljenje, sv. evangelije pa nas v zveličanje vodi. Svet nas vabi, da naj uživamo pričujoče dobrote, si spletamo vence iz cvetlic, in ne zamujamo cvetja svojega časa. Sv. evangelije pa nam priporoča, da naj se veselju tega sveta odpovedujemo, in si po oskem ternjem potu skozi veliko britkost prizadevamo iti v nebeško kraljestvo. Svet pravi, da kakšne zvižčnosti, s katerimi bližnjega v njegovi priprostosti kaj okanimo, niso pregrešne, marveč pri kupčijah in barantijah še celo potrebne; ali sv. evangelije pravi, da vsaka zvižaja je goljufija, in toraj pregreha nad blagom ali nad pravicami bližnjega, ki brez povračila ne more odpuščena biti. — Svet pravi, da ni taka reč, če odraščeni med sebo kake šale in smehe zoper sramožljivost vganjajo; da tudi za mlade ljudi ni taka nevarnost na plesišča ali v kerčme hoditi, ali kako nedolžno znanje imeti. Sv. evangelije nasproti govori, da gorje mu, kdor je bližnjemu spodtikljej v greh; bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinsk kamen na vrat obesil in bi živ potopljeu bil v globočino morja. Ker so si pa svetovi in evangelijski nauki v tolikem nasprotji, bi se pač v svoji sodbi silno motili, če bi za svoje grehe od sveta izgovorov iskali; naša sodba bi bila zaveržena in mi prelehki spoznani na vagi Božje pravičnosti.

Na dalje nam gre preiskovati svoje stanske dolžnosti. Zakonski oče ali zakonska mati premišluj, kako je z ljubeznijo, zakonsko zvestobo in zderznostjo, kako je z gospodarstvom in gospodinstvom, kako z otroško izrejo, kako s skerbjo za posle i. t. d. Vprašaj se, če se varuješ omadeževanja zakonske postelje, ali če enako Faraonovi ženi poželjivo svojih oči na druge ne obračaš in Davidu enako z družimi ne prešestuješ; če za svojo hišo z delom, z varčnostjo in previdnostjo, kolikor le moreš, skerbiš, ali jo pa z zapravljivostjo spodkopavaš; če svoje otroke krščansko izrejaš, jih k delu, v šolo, k pridigam in naukom, k večkratni prejemi sv. zakramentov priganjaš, jim v vsem tem sam z lepim zgledom, svetiš, in jih v pravem strahu držiš ter k njih pregreham ne molčiš; ali če temu nasproti vse zanemarjaš, se zanje ne zmeniš, jim vse dopuščaš, da sirovi in divji doraščajo in se k večjemu po človeški podobi od živine razločijo; če poslom ne dovoliš nevarnih shodov, ponočnega razgovarjanja, iger, pijačevanja in družih razujzdanost, ter na vse njihove stopinje s čuječim očesom gledaš, in vse razžaljenja Božje po moči odvrataš. — Kakor posel ali delavec premišluj, kako je s tvojo zvestobo in pridnostjo, če morebiti skrivé kaj ne zmikaš, rekoč, da imaš prepičlo plačilo ali preslabo hrano, če ne le takrat delaš, kedar te gospodar vidi, če ga škode

varuješ, in za vse njegove stvari tako skerbiš, kakor bi bile tvoje, če njegove hiše okoli ne raznašaš, in si mu v vsem tiho in pokoren, česar ni zoper Božje in cerkvene zapovedi, da bi mu h kake-mu krivičnemu in hudobnemu djanju pomagal, ali k njegovim krivicam in tatvinam molčal, njemu za ljubo še celo po krivem prisegal. Vidite, tako mora vsak sam s sebo po svojih stanskih dolžnostih z vso natančnostjo v sodbo hoditi, da mu obsojenemu ne bo treba biti.

Poslednjič moramo gledati, da to preiskovanje ne bo enostransko, ne premehko in ne samo v nekterih grehih. Naša lastna ljubezen namreč nas v tem kaj lahko in hitro preslepi, ker ve hudobijo z oblačilom čednosti odevati. Kmali nam pravi, da ni greh v sovraštvu živeti, ker ne mi, ampak drugi so nas razžalili. Kmali nam prigovarja, da bogatincu kaj ukrasti, kedar smo v kaki potrebi, ni greh. Kmali izgovarja opuščenje dobrih del z veliko časnimi opravili. Kmali ve zmanjšati število naših grehov, ali ve zavrniti naše pregrešne namene, [ali pa njih nasledke prikriti. Zato moramo tej lastni ljubezni njeno pregrinjalo raztergati, in z vso natančnostjo in ostrostjo te gube in kote svojega serca preiskati.

2. Ko smo pa po tem preiskovanji svoje grehe spoznali, treba je, da se po velikosti svojih grehov tudi sami obsodimo. Pa tudi ta obsodba, da bo pravična, mora biti Božji obsodbi enaka. „Pred sodnjim stolom Kristusovim, pravi apostelj, bo prejel slehern, kakor je storil, ali dobro ali hudo“. Kakor nobeno najmanjše dobro delo, noben požirek vode, ki smo ga žejnemu podali, in noben vinar, s katerim smo revežu pomagali, ne bo ostal brez kazni.

Kakor nas bo pa Gospod po smerti, tako moramo sedaj sami sebe soditi. Obsodba mora biti vsem našim grehom primerna. Ne zadosti, da smo se svojih grehov izpovedali in oč mašnika naloženo pokoro opravili, smo dolžni, da si še sami prostovoljne pokorila nakladamo. Zakaj ako so nam v zakramentu sv. pokore tudi grehi in večne kazni odpuščene, časne kazni vendar še ostanejo, in za te nam je pokore treba. Z neko sveto jezo se moramo toraj sami zoper sebe vneti, in si k sercu jemati besede Gospodove, ki jih je hudobnemu Babilonu rekel: „Kolikor se je povzdigoval in v sladnosti bil, toliko mu dajte stiske in žalosti“; (Skr. Raz. 18, 7.) to je hudobijam primerne naj bodo naše spokorne dela, naj se prav naše meso zoperstavlja, ua to ni gledati; zakaj lagljeje je tukaj terpeti, kakor pa v roke pasti živemu Bogu.

Te prostovoljne pokorila pa naj obstoje v molitvah, v postih in v miloščinah, ker ravno te trojne dobre dela so poželenju oči, poželenju mesa in napuhu življenja nasproti. Včlovečeni Sin Božji

nam je v tem najlepši zgled. Cele noči je v molitvi prečul in nam dal obljubo, da vse, česar bomo Očeta prosili v Njegovem imenu, nam bo dal. Molitev je ključ do nebes in najmogočnejše orožje zoper naše dušne sovražnike. Ravno tako je tudi post Bogu dopadljiv. Zato ga sv. cerkev vedno priporoča, in zato so tudi svetniki z njim svoje telesa Bogu posvečevali. Le tako so zamogli svoje nagnjenja krotiti in svoje meso v sužnosti duha deržati. Z molitevjo in s postom v tesni zvezi je tudi miloščina. Ubogi so tako rekoč njiva, ki toliko več sadu obrodi, kolikor bolj smo jo z milimi darovi posejali. Kar njim damo, ni zgubljeno, temuč vse prejemamo z obilnimi obrestmi nazaj in si zbiramo zaklade, ki nas bodo skozi grob v večnost spremili.

Na dalje bo obsodba Gospodova nepreklicljiva. Nebo in zemlja bote prešle, njegove besede pa ostanejo vekomaj. Tako tudi mi pri svoji osodbi prostovoljnih enkrat prevzetih pokoril ne smemo nikdar preklicati, z njimi nikdar prenehati, velikoveč mora naša gorečnost še od dne do dne večja prihajati. Čem dle živimo, tem bolj mora naše zatajevanje rasti, in še celo na smertni postelji spokornega oblačila ne smemo sleči. V tem pomenu pravi Tridentsko zbirališče, da mora življenje slehernega kristjana vedna, nepretergana pokora biti, in še celo taki, katerim vest nima nobene smertnega greha očitati, ne smejo odnehati, svoje ude krotiti, da bodo mogli obstati pred sodnim stolom Gospodovim. Ako pa to še nedolžnim velja, koliko bolj velja grešnikom, ki s kraljevim prerokom morajo reči, da je večje stevilo njih pregreh memo števila njih las na glavi!

Vendar pa, ljubi moji! koliko je taci, ki bi sami nad sebo tako ostro in nepreklicljivo obsodbo izrekli in jo tudi stanovitno spolnovali? Kaj se pač po navadi storja, da bi jezo Gospodovo tolažili? Kaj ne, ako si se enkrat svojih grehov spovedniku obtožil in odvezo prejel, potem misliš, da je z naloženo in opravljeno spovedniškovo pokoro že Božji pravici popolnoma zadosteno. In kakšne so še večidel te izpovedi? Kakšno je kesanje? Kako se pokora opravlja? — Ko prideš v cerkev, komaj v naglici poverhno izprašaš svojo vest, že hitiš k spovednici, poveš, kar najhitreje moreš par grehov, in ravno tako hitro zblebetaš grevengo, da je le berž vse skončano. Sicer pa zamolčiš, ali vsaj prikriješ svoje grehe, ali se še s svojimi dobrimi deli hvališ. In koliko je zopet taci, ki še od spovednika naložene pokore ne opravijo, ali če jo, kako hitro in brez vsega premislika? Taci se ve da spoved ne predrami iz njih dušnega spanja, temuč jih v njo še bolj zaziblje, in samo ob sebi se umeje, da od taci prostovoljnih pokoril ni pričakovati.

S k l e p.

Oh! kristijani, ako bi te moje besede ktereга iz med vas imele zadeti, prosim ga za voljo predrage za nas prelite kervi Kristusove, naj vendar premisli, v koliki nevarnosti da je zveličanje njegove duše, ker si sadu neskončne cene Kristusovega odrešenja noče v prid obrniti. Takemu zlasti bi svetoval, da naj po besedah sv. Pavla sam sebe dobro presodi, da od Gospoda obsojen ne bo. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Kaj nam je storiti, da v dobrem stanovitni ostanemo? Gov. J. S.)

Janez pa, ko je slišal v ječi Kristusove dela, poslal je dva svojih učencev k njemu.

(Mat. 11, 2.)

V v o d.

„Nebeško kraljestvo silo terpi; in le silnim bo v last.“ To resnico nam spet današnje sv. evangelje poterdí, ter govori od Janeza v ječi. Nedolžni Janez, pravični mož, ktereга danes Kristus sam tolikanj lepo pohvali — in pa v ječi? Kako se to vjema? Kaj je Janez zadolžil, da je v ječo prišel? Nič, ljubi moji! sv. Janez le za pravice del terpi. Hudobnemu Herodu je očital njegovo hudobijo in zato mora v ječi svoje dni prezdihovati, in svojo glavo dati pod rabelnov meč. Vidite, kaj je nedolžni Janez terpel za nebeško kraljestvo, tudi mi ga kar zastonj ne smemo pričakovati. Za nebeško kraljestvo se mora poskušati vsakteri z ned nas, bodisi pravičen, ali bodisi grešnik; prvi po poti nedolžnosti, drugi po poti pokore. Mnogo težav pa se nahaja že na poti nedolžnosti:

„Ozka je pot in tesne so vrata, ktere peljejo v življenje.“ Tem težavniša pa je še le pot pokore: z bodečim ternjem je posuta, z vročimi solzami polita. — Toda nič bi pravičnemu ne pomagalo, naj bi tudi ves čas življenja pravično živel, na zadnje pa v grehah sklenil svoje življenje, kakor nekđaj Salomon, in nič bi spokorniku ne hasnilo, naj bi se tudi vse svoje žive dni ojstro pokoril, na posled pa bi spet v grehe zašel, in šel brez gnade božje iz tega sveta. „Le kdor (v dobrem) do konca stanoviten ostane, bo zveličan.“ Glejte, kako potrebna nam je stanovitnost v dobrem! Kako skerbno bi se je mogli tedaj deržati! Pa kje in kako jo bomo dobili? Kako si bomo stanovitnost v dobrem ohranili? Od tega mislim danes govoriti z božjo pomočjo.

Razlaga.

Drevo, ktero leto za letom cvetje sicer nastavlja, sadu pa vendar le nikoli ne stori, poseka se za dreva, ki v ognju zgoré. In človek, kteri le samo dobre sklepe dela, ali kteri je dober le iz prvega začetka, v dobrem pa do konca stanoviten ne ostane, ni za večno življenje, temveč le za večni ogenj in večno pogubljenje. Naj si že tedaj človek ali po poti nedolžnosti hodi, alj naj si je po poti pokore k bogoljubnemu življenju prišel, mora vendar le skerbno skerbeti, da bo v dobrem tudi stanoviten ostal.

Kaj pa mu je storiti, da bo stanoviten ostal v dobrem?

Da bo kristijan v dobrem stanoviten ostal, mora:

1) večkrat in vselej po vrednem prejemati zakramenta svete pokore in svetega rešnjega Telesa. Brez teh dveh svetih zakramentov se v dobrem stanovitnega ohranil ne bo. Če nas Jezus, ki se pri svetem Obhajilu poniža iz svojega nebeškega veličastva v naše revno serce, v dobrem poterdil in ohranil ne bo, kdo nas pa bo? Po nekterih krajih imajo pobožni ljudje navado, ta dva sveta zakramenta prejemati vsaki mesec, in skušnja uči, da so ljudje po takih krajih sploh vse boljši in pobožniši, kakor pa drugod. Med nami pa se znajde eden ali drugi, ki meni kdo ve, kako pobožen da je, ako se le enkrat v letu spove in k svetemu Obhajilu gre, in bi se morda še clo spodtikal nad njim, kogar bi vidil na vsake štiri tedne pri sv. Obhajilu. Toda v tej reči se kristijan ne sme zmeniti za to, kaj ljudje pravijo in govoré, poslušati pa mora Kristusa, ki pravi: „Kdor se mene sramuje pred

tem prešestnim, grešnim rodom, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kader bo prišel v veličastvu svojega Očeta z angelji". — In o drugi priložnosti tolaži in govori: „Blagor vam, ako vas bodo zavoljo mene zaničevali, preganjali in vse lažnjivo zoper vas govorili! Veselite se in od veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih“.

Ako hočeš v dobrem stanovitni ostati,

2) tudi pogostoma hodi k sv. maši. — Marsikteri po-božni posel, ter hlapec ali dekla, si je rajši manj plačila izgovoril, da ga je gospodar le puščal vsaki dan k sv. maši. — In tukaj ljuba duša! tukaj, kjer je Gospod z celim svojim bistvom ko daritelj (mašnik) in dar ob enem za te na altarju pričujoč, se prav globoko zamisli, kako ponižen, pokoren in vdan, kako poln ljubezni, pa tudi kako reven in poln terpljenja je na zemlji bil, in prosi ga zraven tega tudi potrebne pomoči, s katero boš zamogel zvesto po njegovih stopinjah hoditi, ter ž njim biti ene misli in enega duha. — Pa tudi sicer ktrerikrat cerkev obišči, ako utegneš, že zavoljo samote, ktera ti bo tudi veliko pomagala k stanovitnosti v dobrem. In da ti bo mogoče, živeti bolj samotno, brez potrebe ne smeš zahajati med lahkomišljene ljudi, katerih publo govorjenje človeku vse svete misli iz glave prepodi, kakor prepodi krokarjevo nadležno režanje milo pevajočega slavčika. Ali zraven tega si moraš pa tudi še nekterikrat samote nalašč poiskati. Marsikteri pa je nima posebne, samotne stanice; pod milo nebo se vstopiti pa tudi vselej ne more. V cerkev pa se morda lahko zateče, ter ondi samši z Bogom v pogovor spusti, se pred njim tiho posolzi, mu svoje reve potoži, in se potem poterjen in potolažen spet domu poverne, in tem volnejši spet svoj križ zadene, tem zvestejši svoje dolžnosti spolnuje. In ali ni res taka, da se nam po posvetnih opravilih vsem omotenim v samoti božje hiše duša spet zave in zdrami, ter posvetnih misel spet znebi, in jej svete vere milo solnce tem prijazniši spet posije? Gospod Jezus je večkrat na goro šel, ter ondi svojo trudno dušo molivši spet okrepečal. Gorá pa ni povsod, in če so tudi tu ali tam, je vendar le večí del ložej iti v cerkev, kakor pa na goro.

3. Kar je pa vsakteremu in vsaki dan posebno potreba, da mu ne pojde duša rakove poti, je molitev. Molitev ima nezapodljivo moč in čudne reči premore. Kar nam je težavnega, nam polajša; nam terpljenje polajša; dušne rane celi; dušo močno in serečno naredi; jo varuje greha in obupanja; nam slabe misli prepodi, in ima še sicer brez števila dobrih in lepih lastnost: molitev je ključ do hrama vseh dobrih dari in božjih dobrot. In če jo

opuščaš, boš na duši oslepel, oglušil, oterpnel in umerl. Ravno ko cvetlica, ki jej svitlobe manjka, manjka zraka in vode, se boš posušil, ter glavo nagnil proti zemlji, gledal le še na to, kar je na zemlji, in zamerl v posvetnem poželjenju. Ne zgovarjaj se, da moliti časa nimaš! Za jed, kaj ne, imaš gotovo čas? Da, praviš, to mora biti; telo se mora sleherni dan z jedjo pokrepčati in poživiti, sicer bi oslabelo, obolelo in umerlo. Ali glej! tvoja duša je vsakdanjega kruha ravno tako potrebna, kakor ga je potrebno tvoje telo. In kakor resnično je duša in nje večno življenje več vredna od telesa in njegovega časnega življenja; ravno tako gotovo je potrebno, jo vsaki dan poživiti in pokrepčati z molitvijo in pobožnim premišljevanjem. In ravno tako si moraš v to časa poiskati, kakor si ga za telesno jed poiščeš. Moli toraj vsaki dan in prav pobožno zjutraj in zvečer, in tudi čez dan večkrat Boga v mislih imej. Sv. Cita je bila revna dekla, pa je pogostoma rekla: „Roke pri delu, serce pa pri Bogu“. In kakor govorila, tako je tudi storila. Stori tudi ti tako in večkrat čez dan k Bogu povzdigni svoje serce in oko, svoje misli in želje. Dan pa, o katerem molil nisi, je zgubljen, ter ga za Boga in svojo dušo nisi preživel, ampak si le svoje telo redil, le za posvetno plačilo služil, in od takega dne nimaš ne žegna ne upanja. Toraj še enkrat rečem: Ne zabi mi molitve, ljubo kerščansko serce!

4. Lastna poželjivost, svet in satan pa so pregoreči in neutrudljivi pridigarji. Noč in dan pridigujejo in oznanujejo, kje je posvetno blago (denar), posvetna čast in posvetno veselje najti in kako doseči: v eno mer pripovedujejo, kako bi se bilo nadlog in težav ogniti, kako bi se dal križ iz rame zverniti; pridigujejo in vpijejo pa tako glasno, da clo vest prevpijejo in človek spred tega nje tihega prigovarjanja clo več ne sliši. Zatorej mora vsaj vsako nedeljo neki drugi glas poslušati, da mu duša za zapeljivim glasom ne potegne. Ta glas je beseda božja. Pridno jo poslušaj, o kristjan! razlaga se ti v pridigah in kerščanskih naukih. V kerščanskem nauku ni nobeden popolnoma izučen; tudi pridigarji se ga moremo le še vedno učiti. Nikar pa pridig in kerščanskih naukov ne pregrizuj, tudi jih pridigarjem ne grajaj in ne očituj. Bog sam je pridigarje postavil in ti jih poslal, v božjem imenu govore in uče, in ko božjo besedo sprejemaj in ohrani njih nauke. Zveličar je govoril svojim učencem in njih namestnikom: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje!“ — Beri tudi včasih kake pobožne bukve, če tudi ne veliko ob enem, pa večkrat po malem, in premišluj, kar si prebiral.

5. Dokler živimo, imamo sovražnika v sebi, bi rekel najemnika satanovega, ki nas išče zdaj s prilizovanjem zdaj z žuganjem

spraviti v njegovo oblast. Sili nas v laž, v kletev, rotnje, nečistost, pijanost in druge hudobije, in nam prigovarja, se Bogu odpovedati, in mu vero in pokorščino odreči. Poznate tega sovražnika? Je prirojeno hudo nagnenje in grešne poželjenje, ki je nekterikrat tako silno in nadležno, kakor bi sama peklenska hudoba tičala v človeku. Včasih se potukne kakor nektera žival pred svojim sovražnikom; ali nikar mu ne zaupaj, pred smertjo ti popolnoma odmerlo ne bo. Temu sovražniku je treba slednji dan (kerv) puščati, da se ne zdebela, k moči ne pride, in na posled nič več krotiti in berzdati ne da; treba ga je vsako jutro prikleniti, kakor hudega psa.

Toraj pazen bodi na svoje meso, t. j. na svoje poželjenje, in ga kroti in brzda, kakor divjega konja, ki bije okrog sebe, in se na zadnji konec postavlja. Pritergaj si tedaj včasih kaj v jedi in pijači; ne hodi v ta ali uni kraj, kamor iti te ravno mika, če bi se to tudi brez greha storiti dalo; ne vleci vsakega govorenja ljudi precej na uho; ne oziraj se po drugem spolu; kadar se prebudiš, se ne valjaj po nepotrebem po postelji; potisni nazaj tu ali tam kako besedo, ktera ti že na jeziku tiči, in vunkaj sili na beli dan; junaško preterpi vročino in mraz itd. Svojemu duhu pa, nasprotniku poželjivosti, pomagaj na tron, dokler se na njem popolno ne vterdi, in vse poželjenje spravi pod svojo oblast. Poterdi svojega duha vsako jutro z dobrim namenom (sklepom). Ne pozabi, da je življenje iz dnev, in da, če so posamezni dnevi dobri bili, je bilo dobro tudi celo življenje. Skleni toraj vsako jutro, tako živeti čez dan, kakor bi bil tvojega življenja poslednji dan. In saj ni ravno dosti drugači, ker od današnjega dne boš moral ravno tako odgovor dajati, kakor od poslednjega dne, ki ga boš na tem svetu preživel. Bog nobenega dne ne pozabi, in po njegovi modri napravi nobenega ni, o katerem bi nam treba ne bilo, Bogu zvesto služiti. — Čez dan pa se večkrat ozri v svoje oserčje ter pregleduj, ali se znajde vse v lepem redu, in ali ti žene vsako kolesce, vsako žilo in žilico prava živa ljubezen do Boga, ali jih pa morda ali jeza, ali lakomnost, ali nečistost ali nevošljivost na svojo stran obračati ne poskuša. — Oziraj se pa tudi sleherni dan Bogu v njegovo vsevedno obličje in vsevidno oko, t. j. spomni se vsaki dan in sicer po večkrat čez dan, da te Bog vedno vidi in vedno gleda, kakor bi razun tebe nobenega drugega človeka več na svetu ne bilo, in ki na veke tudi le ene misli, tudi le ene besede, tudi le ene stopinje pozabil ne bo, ki si jo ali storil, ali pa nisi storil.

6. Vsak večer pa sam seboj sodbo imej. Pred sodbo naj se ti duša vstopi, in naj ti odgovor da od vsega svojega djanja

in nehanja o preteklem dnevu. In če se ni prav obnašala, in je bila nezvesta Bogu, svojemu Gospodu, jej to očitaj in toliko časa prigovarjaj, dokler se v žalosti ne stopi, in terdno sklene, prihodnji dan boljši obrniti, ako ga dočaka.

7. In na posled: Nikar nobenega znanja ne imej z ljudmi, ki se greha ne boje, in so gerdi v svojem govorjenju in sploh v vsem svojem življenju. Verjetniši je, da poprej oni tebe pohujšajo, prejden ti njih poboljšaš. Naj se zdrav človek zraven garjevega ali za drugo kužno boleznijo obolelega bolnika vsede ali vleže, se bolnik od zdravega vendar le ne bo zdravja navzel; poprej pa bi vtegnil zdravi človek od bolnega bolezen dobiti. — Če ti je ta ali uni tovarš tudi še tako ljub in drag, si ga pa nekterikrat opominjal, in si iz tvojega svarjenja nič ne stori, ali ga še morda clo zasmehuje, izderi oko, odsekaj roko itd. to se pravi: Loči se in zapusti ga urno in za vselej!

S k l e p.

Res je težavno in trudapolno, vse to storiti, kakor sem vam danes pravil in pripovedoval. Pa: „Nebeško kraljestvo silo terpi“ — povzamem še enkrat svojo prvo besedo — „in le silni si ga prilasté!“ — Ako hoče kdo obogateti, o kolikega truda in dela in varovanja mu je treba! Ako kdo dobre službe išče, kako ti pač sem tertje teka in leta, in se ljudem priporoča in prikupuje, naj bi ga priporočili in nasvetovali tistemu, kateri ima službo oddati. Ako je kdo mertuden ali v kaki drugi hudi bolezni, o kako zvesto se bo deržal zdravnikovega povelja; ter si pritergal jedi in pijače, dasiravno bi mu morda dišala; bo vžival grenke zdravila, če tudi še tako ostudne in zoperne; se terpežil z putom in kopljo itd. dasiravno se morda vse to brez težave zgoditi ne more. In glej! vse to ti preterpi in prebó, da bi vsaj še kaki par let polajšanje imel, si še za kak par dni življenje podaljšal. — Ali pa po tem takem ne bo tudi truda vredno, se putiti za kraljestvo, ki večno terpi? se poganjati za čast in veselje, ki nikdar ne mine? delati za življenje v nebesih, ki nima ne konca ne kraja? Ko bi ti Bog ponudil in rekel: „Le samo en dan prav keršansko in pobožno živi, se greha varuj, dobro delaj in svoj križ voljno nosi, in bom ti za to dal stoletno srečo, kakoršne bi si le koli želel na zemlji!“: kaj ne, kristijan moj! kako hitro bi v to privolil? — Ali glej! še vse kaj boljšega ti je na ponudbo: Obrni le čas svojega živ-

ljenja, kateri se ti morda že clo pri kje koneu izteka v pravo službo božjo, živi pobožno in bogaboječe, in prejel boš srečo, ktera se popisati ne da, srečo, od ktere sv. pismo pove, „da oko ni vidilo, ne uho slišalo, in nobenega človeka serce ni občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo“. Na dalje pomisli, da ni le na tem, ali to srečo prejmeš, ali je ne prejmeš; ampak na tem je, ali prejmeš večno srečo, ali pa se zverneš v večno nesrečo. Dobro toraj vse to prevdari, o človek! Glej, zdaj je še v tvojih rokah, ali ti bo smert nekdaž ali v nebesa vrata odperla ali pa v pekel!

Ko je nedolžni Jožef v egiptovski ječi sedel, sta ž njim vred tudi dva kraljeva služabnika zdihovala v njej, eden je bil kraljev pek, drugi pa kraljev točaj. Imela pa sta ob enem čudne sanje, ktere jim je Jožef, od Boga razsvitljen, tako le razložil, ter povedal, da bo kraljev pek čež tri dni obešen, kraljev točaj pa čez tri dni spet v svojo poprejno službo postavljen. Kaj menite, kako si je pač kraljev pek želel, da bi se mu bili trije dnevi prav na dolgo potegnili, in se je bal, iz ječe poklican biti!? Kraljev točaj pa se je dneva veselil, o katerem bo iz ječe rešen, in trije dnevi ki jih je moral še v ječi prebiti, so se mu vse predolgi zdeli! — Ravno taka je z dušo, dokler je tukaj doli v ječi telesa in sveta. Smert jej ječo odklene, ter jo pelje, ako je pobožna bila, v veselo poslopje nebeškega kralja; ako pa grešnica, v večno smert pekla. Zato ravno se grešnik umreti boji, in bi rad, da bi njegovo življenje prav dolgo terpelo tukaj na zemlji. Nasprot pa se zamore pobožni le veseliti dneva svoje rešitve iz tega sveta. Delaj tudi ti tako, o kristijan preljubi! da se boš veseliti smel tiste dobe in tiste ure, o kateri bo tvoja duša iz ječe telesa spuščena. Ostani stanoviten v dobrem, in da stanoviten ostaneš, stori, kakor si danes slišal, in boš nekdaž miren in potolažen pogledal smerti v njene votle oči; ona pa ti bo vrata odperla v večno veselo življenje. Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(O ponižnosti; gov. M. T.)

„In je povedal, in ni tajil, in je povedal: Jez nisem Kristus“. (Jan. 1. 20.)

V v o d.

Kakošen nenavaden izgled ponižnosti vidimo danes nad tistim, kteremu je Zveličar sam spričevanje dajal, da memo njega ga ni bilo svetejšega od žene rojenega! Spomin na čudeže, ki so se godili ob njegovem rojstvu, njegovo ostro življenje že od otročjih let, posebna gorečnost, s katero je grešnike k pokori opominjal; vse to in drugo pridobilo mu je ne le pri ljudstvu, ampak tudi pri duhovnih in levitih veliko spoštovanje; kralj Herod sam imel ga je v posebni časti. Veliko jih je celo na to misel prišlo, da bi utegnili biti Elija ali kak drug poseben prerok, ali še celo obljubljeni Mesija. Zato so poslali k njemu duhovnov in levitov, naj bi jim povedal, kdo da je. Ali vse slavne imena, ki so mu jih dajali, je odvrčeval od sebe, spoznavši se za glas vpijočega v puščavi, ki pripravlja pot Gospodov, ki je pa na imenitnosti in svetosti še tako delež za Mesijem, da mu ni vreden najmanjše službe storiti, ne vreden mu jermenov od čevljev odvezati.

Ljubi moji! ako te misli sv. Janeza s svojimi primerjamo, ali niso, kakor noč pa dan? Mi, ako le usta odpremo, se že s svojimi prednostmi hvalimo in nad druge povzdigujemo, časti in hvale še pri drugih iskaje. In vendar k tej hvali nikjer ne nahajamo najmanjšega vzroka. Vse, kar smo in kar imamo, minljivost vsega posvetnega in trohljivost našega telesa, naša nezmožnost in nevednost, vsi naši vsakdanji pregreški nam kličejo: Spomni se, o človek, da si prah in pepel, da si prazen nič, in bodi iz serca ponižen! Ali na ta vedni klic, da naj bomo ponižni, radi tiščimo svoje ušesa, in veliko jih je, ki te čednosti še spoznati nočejo, akoravno je podloga vsem družim. Za tega del je pač potreba,

da o ponižnosti kaj več spregovorim, in vam pokažem, kako se ponižne razodevajmo 1. pred Bogom, in 2. pred ljudmi.

Sin Božji, ki nas je od svojega rojstva pa do smerti na križi z besedo in z zgledi te čednosti učil, razsvetli s svojo gnado o tem premišljevanji naše serca!

Razlaga.

1. Ponižnost ki jo gre pred Bogom skazovati, naj obstaja najprej v odkritoserčnem spoznanji, da ž njim v primeri nismo nič. — Prerok Izaija (40, 17.) pravi: „Vsi narodi so pred njim, kakor da bi jih ne bilo, kakor nič in prazna reč mu veljajo“. Ako pa vsi narodi pred njim niso nič, koliko veljavo zamore potlej vsak posamezni iz med nas imeti? Ali je kaj več, kakor reven pozemeljski črviček, za kterega se nihče ne zmeni, ker ga vsak lahko stare? Kako bi pa potlej še kdo premišljal, pred njim se poniževati in na kolena pasti pred sedež tistega veličastva, ki ga nebo in zemlja in nebes nebesa ne obsežejo. Stebri nebes se tresejo pred njim, in Serafi s perutami zakrivajo svoje obraze, ker ne morejo prenašati njegove svetlobe; in kdo bi nepremakljivo pred njim stal in s stermim pogledom prenašal žarke njegove sijajnosti? „On sedi, pravi Izaija, nad oblo zemlje, in nje prebivavci so (pred njim,) kakor kobilce; on razgrinja nebo, kakor šotor za stanovanje. — Sodnike zemlje deva v prazen nič, kakor da bi njih deblo ne bilo usajeno in ne ukoreninjeno v zemlji; naglo vanje dahne in se posuše, in piš jih kakor sternašče odnese“. (40, 22—24.) On šteje zvezde na nebu in jih kliče po imenih, jim dokazuje njih pota in vredva njih tire. Ja kolikorkrat premišljamo stvarjenje, solnce, luno in zvezde in na milijone družih reči, moramo s kraljevim prerokom reči: „Gospod, naš Bog, kako čudopolno je tvoje ime po vsi zemlji!“ Kako mogočen, moder in neskončen si, vreden, da te žival neskončno mergolenje, da te praha sin časti!

Take misli nas morajo sprehajati o premišljevanji Božjega bitja, in gotovo nas bodo ponižne delale in nas s svetim strahom napolnovale, da bomo njegove zapovedi vselej z neprelomljivo zvestobo spolnovali. Pri tacih mislih se nam bodo noge tresle, da se ne bomo kakor puntarji zoper njega vzdigovali, ki je nad

vse veličasten ter poglavar nebes in zemlje. Te misli nam bodo pa tudi spodbadek, hitro nazaj k Bogu se verniti, ako smo njegove zapovedi prelomili in se njegove jeze vredne storili. In gotovo bi bilo polovico manj greha na svetu, ako bi si ljudje ta neskončni razloček med razžaljencem in razžalnikom bolj živo k sercu jemali.

Na dalje Bogu skazujemo vso ponižnost s tem, da za trdno verujemo vse resnice, ki nam jih je razodel. — Sv. katoliška cerkev, ljubi moji! veli nam verovati resnice, ki naš um in našo pamet neskončno presegajo, jima pa vendar niso nasproti. Take resnice so, postavim, včlovečenje Sinu Božjega, skrivnost njegovih gnad, spremenjenje kruha in vina pri daritvi sv. maše. Ja, kdo zamore umeti, kako se je moglo zgoditi, da je Sin Božji z nebes na zemljo prišel, da se je s pripomočjo sv. Duha v Marijem deviškem telesu včlovečil, rojen, obrezan in zrejen bil, in na zadnje iz ljubezni do nas smert na križi preterpel? Kdo more umeti, zakaj je Bog že od vekomaj tega v zveličanje, tega v pogubljenje obsodil? Kdo umeti, kako da zamore Bog trojen v osebah, pa vendar le en sam Bog biti? Kako je Oče sam od sebe od vekomaj, Sin rojen z Boga Očeta od vekomaj in kako se sv. Duh izhaja iz Očeta in Sina od vekomaj? Vse to so resnice, ki jih najbistrejši um človeški nikakor umeti in zapopasti ne more.

Ali za tega voljo, ker jih umeti ne moremo, nam ne gre jih tajiti ali nad njimi dvomiti, ker to bi bila neskončna prederznost našega omejenega uma in dovršeno bogokletstvo. Zakaj koliko reči leži pred nami, ki jih ne umemo, trave ne zapopademo, kako raste, črviča v prahu ne, kako životari, kako hočemo še le zapopasti, kar je Božjega? In če še tega ne moremo iztuhtati, kako se v jajčku živa stvar zleže, kako hočemo tega zapopasti, ki v nedosegljivi luči nad zvezdami kraljuje? Tu je, kjer ima naš um svoje meje postavljene, in kjer naj se svojemu Stvarniku v vsi ponižnosti podverže. Ker smo namreč po brezštevilnih čudežih, ki jih nobena hudobija utajiti ne more, trdno prepričani, da so nam te resnice od njega razodete, ki ne more ne goljufati ne goljufan biti, je naša dolžnost, da se naš um pod pokorščino Kristusovo vpogne. Pomisliti nam je, da je tistemu, ki je luč iz teme, ter nebo in zemlje iz nič naredil, še neskončno veliko drugega mogoče, kar berljivo človeško oko prevideti ne more. In ako bi bile s tako ponižnostjo človeške serca navdane, ne bilo bi toliko nevernih ali na pol kristijanov, ki zato, ker do verh poslopja previsokega svetišča Gospodovega v svoji omotici in vertoglavnosti priti ne morejo, vse poslopje v razvaline pokopajo. Mi nasproti, kristjani, hočemo v ponižnosti vse trdno verovati, kar koli uči sv.

katoliška cerkev, prepričani, da sv. Duh sam ostane nje vladar do konca sveta.

Poslednjič hočemo svojo ponižnost Bogu tudi s tem spričevati, da bomo nadloge, nam od njegove previdnosti poslane voljno prenašali. Bodimo pravični ali grešniki, zmiraj nas veže dolžnost, da poterpežljivo prestajamo vse udarce Gospodove roke. Kakor grešniki smo namreč puntarji in rovarji zoper Boga, in zato nam gre tudi kazni terpeti, kakoršne puntarji in rovarji zaslužijo. Ako smo se pa z Bogom spravili, gre nam terpeti za voljo časnih kazen in iz hvaležnosti, da nam je večne prizanesel, toraj s sv. Avguštinom reči: „O Gospod, tukaj reži, tukaj žgi, tukaj tepi, da mi le v večnosti prizanesesh!“ In ako bi bili celo popolnoma nedolžni in nikake šibe ne vredni, se li ne spodobi, da je otrok svojemu očetu, da je hlapec svojemu Gospodu v vsem pokoren? — Tako se tudi mi vsi kot nevredni hlapci ponižujemo pod mogočno roko Gospodovo, da nas poviša in nam bo čast skazal o pravem času.

Spoznavši iz do sedaj navedenega, kako se ponižne skazujemo pred Bogom, hočemo še premišljati, kako se ponižne skazujemo tudi pred ljudmi.

2. Sv. apostelj Pavel popisovaje Korinčanom (I. 13.) kerščansko ljubezen, pravi: „Ljubezen je poterpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevošljiva, se ne napihuje, ni časti lakomna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice; vse preterpi, vse veruje, vse upa, vse prenaša“. — Ravno te lastnosti ima ponižnost. Prava ponižnost je poterpežljiva, je dobrotljiva; to je: ona vse težave, ktere jej drugi ljudje nakladajo, brez nejevolje, brez godernjanja in pritožeb prenaša, ima s slabostmi svojega bližnjega poterpljenje, jim nič žalega ne dela, ampak dobro stori vsem, kolikor premore.

Ponižnost ni nevošljiva. Ker ponižni praznosti svojega služenja spoznava, in se nevrednega šteje darov Božjih ter se v oziru na svoje grehe sam nad sebo zavzema, zato nevošljivost v njegovem sercu ne more korenin pognati. Videti bližnjega srečnega in povzdignjenega, se veseli, da mu je Bog tri ali pet talentov zročil, med tem ko je njemu le enega dal. On ne misli na poniževanje bližnjega ali celo na njegovo zatertje, temuč reče s sv. Janezom Krstnikom zvedevši od del Kristusovih: „Moje veselje je tedaj dopolnjeno. On mora rasti, jez pa se pomanjšati“. (Jan. 3, 29. 30.)

Ponižni se tudi ne napihuje, in to ne za voljo svojih dobrih del, ker vé, da sam iz sebe nič ne more, in da je vsa zmožnost le iz Boga. On spozna, da tudi njegovih dobrih del se še zmiraj kakšne pomanjkljivosti drže, in zato ne govori z besedami sv. Janeza v skrivnem razodenji, kakor tak, ki se ima v svojem oslepljenju za popolnega, rekoč: „Praviš: Bogat sem in obilno premožen, in ničesar ne potrebujem; in ne veš, da si reven, in usmiljenja vreden, in ubog, in slep in nag“. (3, 17.) On spoznava, da ves njegov um, njegova modrost in vse njegove dušne zmožnosti pred Bogom niso drugega kot nespamet, nezmožnost, reve, nečimurnost in minljivost. Ako vidi napake nad bližnjim, zakriva jih s plaščem ljubezni, razkazuje njegove čednosti rekoč, da ima bližnji še marsikaj lepega in dobrega nad sebo, česar drugim manjka. Ne da bi se toraj nad druge poviševal in sam sebe hvalil veliko več od sebe slabo misli in se še pod tiste ponižuje, ki so v resnici z manjšimi darovi obdarovani od Gospoda, kakor on.

Ponižni ni časti lakomen, vedoč da posvetna čast je prazen dim, ki se malo časa vidi, potem pa zopet zgine; vedoč, kdor hoče velik biti, da naj svoje velikosti v Bogu išče, kteremu samemu gre vsa čast in slava, vsa hvala in vse gospostvo. Zato se umika vsem prilikam k prazni hvali, posnemajoč izgled Zveličarjev, ki je iz pred ljudstva skrivé zbežal na goro, ko so ga hotli kralja v Izraelu oklicati in mu krono kraljestva na glavo postaviti. Težko mu dé in žali ga v serce, ako mu prilizovavci nezasluženo hvalo dajejo. Misleč, da je ta hvala rop, storjen Božjemu veličastvu, s kraljevim prerokom Davidom pravi: „Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“ — Kakor ga pa tudi zasramovanje in zaničevanje hudobnih ne žali, vedoč, da ravno v zasramovanji hudobnih obstaja čast pravičnega. Zato po izgledu sv. Štefana za vse, ki ga kolnejo, žalijo, obrekujejo in preganjajo, svoje roke v molitvi proti nebesom vzdiguje.

Vidite! take dela so prave znamenja kerščanske ponižnosti. Da se take ponižnosti privadimo, treba je pred vsem družim pred očmi imeti, da vsi natorni darovi, kakor vse naše dušne zmožnosti dane so nam od Gospoda na posodo, in niso naše, ampak Gospodove, od katerih, kolikor več jih je kdo prejel, toliko večji je dolžnik, in toraj toliko večja njegova skerb, da jih Gospodu z obrestmi vred poverne. „Kaj imaš, o človek, vprašuje apostelj, česar bi prejel ne bil? Ako si pa prejel, zakaj se hvališ, kakor da bi prejel ne bil?“ — K drugemu treba je v sebi zatirati častilakomnost; zakaj zevanje po časti je Luciferja in vso njegovo druhal od angelske visokosti do najnižega pekla ponižalo, in tudi nad nami spolnujejo se besede Kristusove: Slehern, kdor se povišuje, bo ponižan. Na dalje, da bomo ponižni, nikar-

mo nevošljivosti dati prostora v svojem sercu, zakaj nevoščljivost je peklenški porod, in izvir vseh naših rev na zemlji. Bodimo zadovoljni s tem, kar nam je Božja previdnost odločila, in ako bližnjega bolj srečnega vidimo, kakor smo sami, hvalimo zato Boga, ker je sreča bližnjega tudi naša sreča, kajti smo vsi udje enega in ravno tistega telesa, čigar glava je Kristus. — In poslednjič, da se bomo ponižnosti vadili, ne dajmo se nikdar premagati svoji jezi. V jezi ne smemo pozabiti teh dveh besed: „Molči in terpi!“ V spominu na te dve besedi si dekla ali hlapec, ako imaš preneglega gospodarja ali nevšečno gospodinjo, gospodinja, ako imaš za moža rijovečega leva, mož, če imaš za ženo strupeno kačo, lahko veliko zasluženja pridobi, če k vednemu vpitju in ropotanju molčiš in vse razsajanje voljno poterpiš. Vse to zamore tisti kristjan, kdor se je ponižnosti v šoli Kristusovi uči.

S k l e p.

Zato, ljubi moji! zahajajmo pogostoma v to šolo Kristusove ponižnosti in učimo se je od njega, ki jo je skazoval od časa, ko se je v Marijnem telesu spočel pa do smerti na križi, in se je zato dal s ternjem kronati, da bi nas ovenčal z neusahljivo krono pravičnosti, zato se ponižal do smerti na križi, da bi nas povzdignil k večni kraljevi časti v nebesih. Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Treba je pokoriti se in prinesiti sad pokore; gov. F. R.)

„Pripravite pot Gospoda, ravne storite njegove steze“! (Luk. 3, 5.)

V v o d.

Na bregu reke Jordana je stal nek mož in oznanoval prihod zveličarja. Opominjal je na pokoro in z gorečimi besedami je učil ljudstvo, katero je kupoma vrelo k njemu iz mesta. Ostro je živel in v borno obleko se je zavijal, zatoraj so segale njegove resnobne besede tem globokeje v serce. Marsikteri poslušavec se je spokoril in zapustil svoje prejšno hudobno življenje. — In kakor je Judovsko ljudstvo opominjal pred osemnajst sto leti Janez Kerstnik v puščavi, tako opominja in vabi sv. kat. cerkev nas vse v tem adventnem času: „Pripravite pot Gospoda, ravne storite njegove steze. Spokorite se in prinesite vreden sad pokore!“

Kedar sliši pošten gospodar, da ga misli kak prav imeniten in ljubeznjiv prijatelj obiskati, tedaj bo gospodar svojo hišo od zunaj in od znotraj najprej očedil in osušil. Izbo bo umil in vribal ter vežo pometel, da bi našel dragi gost snažno in čedno prebivališče. Ker je pa prijatelj tako imeniten, ker ga tako rad ima in želi, da bi več časa pri njem se zamudil: zatoraj bo svojo hišo še ovenčal in olepšal, da postane za tujca tudi prijazna in vabljliva. — Glejte kristjani! bliža se visoki god častitljivega rojstva našega zveličarja; imenitni in ljubi Gospod Jezus bi nas rad obiskal in s svojo milostjo ali gnado rad prišel v naše serce. Pripravimo njemu snažno in prijetno prebivališče: očistimo svoje serce vsakega greha, zakaj Najsvetejši tam prebivati ne more, kjer je greh doma. Zatoraj kliče Janez Kerstnik: „Spokorite se!“ — Vendar to še ni zadosti, mi moramo svoje serce tudi olepšati, to je, s čednostmi ovenčati. Zatoraj pravi glas vpijočega v puščavi: „Prinesite vreden sad pokore!“ Potem bo naš Gospod veselo prišel k nam in s svojo milostjo pri nas ostal.

God rojstva Jezusovega je že pred nami, kmalo kmalo bomo zaslišali veseli glas angelov: „Čast bodi Bogu po višavah in mir ljudem na zemlji!“ Da bi pa ta mir resnično prišel v naše serca, zatoraj premišljujmo pazljivo sledeče: 1. Spokorite se in 2. prinesite sad pokore!

Česar je opominjal Judovsko ljudstvo Janez Kerstnik, tega hočem jaz tudi vas opominjati. Pripravite se!

Razlaga.

A. „Pripravite pot Gospoda!“ tako opominja nas Janez Kerstnik, in kdo bi hotel temu klicu se ustavljati? Kdo ne bi hotel prav rad pripravljati Jezusu in milosti božji pot do svojega serca? Saj je vsakemu izmed nas potreba, da marsikaj poravna in popravi, kar bi gnado božjo zadrževalo od naših serc. Najprej moramo iz svojega serca spraviti vse smeti in nesnage; grehe moramo odvaliti od nas s tem, da se jih čisto in resnično spovemo. Zatoraj opominja nas Janez Kerstnik:

1. „Spokorite se!“ Da pa to zamoreš, ljubi kristjan! izprašuj prav na tanjko svojo vest. Podaj se v vsak in še tako zanemaren ter skrit kot svojega serca. Tam boš našel zadosti pometanja, zadosti slabosti in napak. Vendar kako malo je ljudi, kateri svojo vest na tanjko izprašujejo in se pri spovedi tudi popolnoma obtožijo! Pogosto bi bilo spovedniku treba, da bi bil vseveden in zamogel grešniku pogledati noter v serce. Tedaj bi spoznal, da ima večkrat na mesto angelja le pravo hudobo pred seboj. Marsikterega bi rad opomnil na to, kar je rekel nekdanj Bog Ezechielu preroku, ko ga je peljal v mesto Jeruzalem, da bi mu pokazal gnjusobe, ki se v tempeljni godé. — „Kaj vidiš, človek? prašal ga je Gospod. Na pragu vidim molika. Ti še ne vidiš vsega; prekoplji zid, pojdi skoz steno, še dalje noter poglej in zagledal boš še drugih gujusob in gerdob“. (Cap. 8.)

Tako bi mogel zaklicati marsikomu, kateri izpraševanje svoje vesti tako naglo konča, in tudi svojih največih napak ne zagleda. Prekoplji zid, vzemi zavezo spred temnega prepada v svojem sercu in kaj zagledaš tam? Glej, koj na pragu sreča te čudna pošast: Ti si prevzeten; ti misliš, da tvoje pregrehe niso tako velike, temoč le majhne in navadne slabosti. Za boljšega se štimaš, kakor

si v resnici in zaničuješ druge ljudi. Ti si počasen v spolnovanji svojih dolžnosti, pogosto ne živiš tako, kakor se pravovernemu kristjanu spodobi. Tujih grehov se deležnega storiš, ker grešiti nič ne braniš. Čeravno bi lahko mogel, in čeravno bi bila tvoja dolžnost, vendar nikogar ne posvariš. — Pojdi še niže noter v svoje serce, tam se valja brez števila merčes. To so tvoje grešne misli; veliko rajši misliš hudo od bližnjega, ko dobro; prej pre-mišljuneš gerde kakor svete reči. Svojih nečistih želj premalo kro-tiš, le veselje nad njimi imaš. Rad jezo deržiš in le težko priza-nesesh, če tebe kdo razžali. Veseliš se, če se bližnjemu hudo godi, zavidash mu, ako je on bolj srečen ko ti. Glej to je grešna merčes v tvojem sercu. — Vendar poglej še globokeje na dno svoje vesti, tam zagledash strašne pošasti, in to so stari nespokorjeni grehi. Pred več leti že si morebiti nekaj vkradel ali koga ogoljufal, povernil pa še ničesar nisi. Imel si znanje z neko nedolžno dekletjo, za-peljal si jo v greh in otrok, kateri se je tebi porodil, morebiti gladu terpi. Ti ga za svojega spoznati nočesh, mati pa za-nj premalo skerbi; tako raste otrok brez nauka, brez vere in postal bo hu-dobnež ko ti. Morebiti imaš starejši stare in bolne, ti pa nič ne marash za-nje; še potrebni živež jim le z nevoljo daješ itd. Ali to ni tudi greb, velik greb, mar ni treba, da se pri spovedi tudi tega obtožiš?

Ko pride ura tvoje smerti, in ko bodo takošni in še drugi grehi ko strašne pošasti prilezli iz tvojega serca, in težili tvoje že prej trepetajoče sercé: kam se boš djal, kje boš iskal pomoči, kam boš obračal svojih oči? Srečen, ako tedaj na britko martro ober-neš svoj pogled, ako s terdnim zaupanjem kličeš Boga na pomoč. On, kateri je v zadnji uri razbojniku na križu še odperl nebeški raj, on zamore tudi tebi na smertno uro še dati pravo spokorno serce, vendar zanašati se na to nikoli ne smeš. Srečniš si pa tedaj, ako zdaj, dokler imaš čas, poravnaš vse tisto, kar teži tvojo vest. Izprašuj svojo vest prav na tanjko, in ko si spoznal, da si velikokrat razžalil Boga: tedaj objokaj svoj greh in terdno skleni, nikoli več ne razžaliti tistega, kateri tebi toliko dobrot podeli. Greh moraš pa od sebe odvaliti; poklekni tedaj pred mašnika in obtoži se njemu resnično in ponižno z zgrevanim srcem. On bo tebi na božjem mestu grehe odpustil, in božji mir bode spet prišel v tvoje serce. — Glej, kristijan! zdaj so dni zveličanja, zdaj je sv. ad-ventni čas. Poslušaj in ne presliši glasú vpijočega v puščavi: „Pripravite pot Gospoda, spokorite se!“ Prerok Izaija (Cap. 55.) pa pravi: „Iščite Gospoda, dokler ga najti zamorete, kličite ga, ker je blizo. Grešnik naj zapusti svoje pota, in hudobnež svoje hude naklepe. Naj se oberne k Gospodu našemu Bogu, tedaj se bode On njega usmilil, zakaj on je poln usmiljenja!“

B. Kedar smo pripravili Bogu po resnični pokori v našem sercu snažno prebivališče, tedaj moramo tudi skerbeti, da svoje serce še olepšamo in s čednostmi ovenčamo. Le tedaj bo naš zveličar v našem sercu ostal in v njem prebival. Samo grehe svoje spoznati in se jih obtožiti, to še ni zadosti, zatoraj pravi Janez Kerstnik: „Spokorite se“

2. „In prinesite vreden sad pokore!“ Ko je šel nekdanj Jezus memo nekega figovega drevesa, iskal je na njem sadu. Ker pa sadu ni našel, za tega voljo je ukazal, naj drevo vsahne. Ravno tako išče Bog tudi pri spokorniku sad pokore, to je poboľšanje življenja. Brez poboľšanja življenja pokora Bogu dopasti ne more, zatoraj pravi apostelj Pavl v listu do Rimljanov: „Kakor so služili do zdaj vaši udje nečistosti, in ste krivico nad krivico množili, tako naj služijo zdaj vaši udje pravici, da je posvetito“. (Cap. 6, 19.) Enako pravi tudi sv. Gregor o spokorni Magdaleni: „Ona je dela čednosti vravnala po številu svojih prejšnjih hudobij, da bi bilo zdaj vse to služilo Bogu po pokori, kar ga je prej zaničevalo po grehu“.

Samo greh zapustiti in kar nič več grešiti, to tedaj še ni zadosti, da od Boga odpušcanje zadobimo. Mi moramo še več storiti, Bogu moramo za storjeni greh zadostiti. Ni še vse storjeno, če postanejo prej prevzetni in nečisti pogledi zdaj ponižni in spodobni; oko mora prejšnje grehe s solzami žalosti izmiti. Ni še zadosti, da jezik, kateri je prej napravil brez števila zmešnjav, zdaj molči in nikogar več ne žali; on mora tudi za odpušcanje prositi, laži preklicati, odvezto čast in dobro ime poverniti. Nisi še opravičen, ako se zdaj tvoja roka ne steguje več po tujem blagu; ona mora tuje blago nazaj dati in škodo popraviti, ktero je po kraji, goljufiji in krivici napravila; odslej mora dela ljubezni do bližnjega opravljati in drugim po svoji moči dobrote deliti. Da kratko povem: Vsak ud, kateri se je greha vdeležil, naj se vdeleži tudi pokore. V tem obstoji prava pokora, uči sv. Tomaž Akv., da grešnik svoj greh po takih delih na sebi kaznuje, ktere božji pravici zadosti storiti zamorejo.

Nekteri svetniki so prav velike in težavne dela pokore opravljali, da bi Bogu zadostili za svoje grehe, in vendar so Boga znabiti le v nekaj majhnem razžalili.

Iz med veliko svetnikov omenjam vam le en sam izgled. Visokorojeni Alojzi je kot pet let star otrok storil dva majhena greha. Vkradel je nekemu vojaku nekaj strelnega prahu, da bi z njim nabasal svojo puško, ktero je za igračo imel. Tudi je od

vojščaka slišal marsikako kletev in nečisto besedo. Te besede je včasih ponavljal, ker ni vedel njih hudobnega pomena. Pa povedalo se mu je, kako da je to nespodobno, gerdo in grešno. Alojzi ni se koj pri tej priči poboljšal, ampak je tudi ta dva „velika greha svojih mladih dni“, kakor jih je skesan imenoval, objokoval in pokoro delal za nju vse svoje žive dni. Tako so delali svetniki in svetnice božje; kako pa delamo mi?

— Ti pa, kristijan! imaš tako velike grehe na sebi, in misliš, da tebi pokore ne bo treba? Pomisli vsaj, kaj si po grehu zgubil. — Tobijeva mati je hodila dan na dan na hrib pred svojo hišo, in je gledala proti tisti strani, kamor je odšel njen sin in zdihovala: Oh, oh moj sin! zakaj sva pustila tebe popotovati naprej; tebe, kateri si bil luč naših oces, podpora naše starosti, tolažba našega življenja! (Tob. 10.) Glej, ti si zgubil še veliko več, ko starši Tobijeve; po grehu si zgubil Boga in milost božjo, in to je veliko več vredno. Ti pa nič ne žaluješ, nič ne zdihuješ, zgubljene milosti božje nič ne želiš nazaj? — Pri vesoljnem potopu so se odperle zapere neba in dež se je vлил na zemljo, da je potopil vse živali in ljudi, le Noetovo ladijo je povzdignil naviš. Glej, tako odpri tudi ti zapere svojih oces, in naj se izlije iz njih potok solz; ž njimi potopiš sicer grehe na sebi, svojo dušo pa rešiš in povzdigneš jo do Boga.

S k l e p.

Kristjani! še enkrat vam zakličem besede Janeza Kerstnika: „Pripravite pot Gospoda, spokorite se in prinesite vreden sad pokore!“ Dokler imamo še čas in dokler nas vabi milost božja v sv. adventnem času, pogledjmo prav na dno svojega serca. In kar najdemo tam grešnega in krivičnega, tega se prav ponižno in skesano spovejmo. Za to pa kar smo zadolžili, storimo zadosti Bogu. Le s pokoro pripravimo Jezusu pot do naših senc, sebi pa pot v nebesa. Amen.

Pridiga za sv. Božični dan.

(Novorojeno dete je naš Bog, odrešenik in učenik; gov. J. A—st.)

„In Beseda je meso postala, in med nami prebivala“. (Jan. 1.)

V v o d.

Danes je 1867 let, kar je Zveličar Jezus Kristus rojen bil. Na to večno imenitno prigodbo se danes spominjamo, in na čast tega spomina današnji dan sveto praznujemo.

Danes obhajamo nar svetejši praznik v letu, kateri je začetek in podstava vseh drugih praznikov; zakaj ko bi Jezus ne bil rojen, bi ne bilo božiča, ne velikenoči, ne binkošti, z eno besedo, ne bilo bi keršanstva in vsega tega ne, kar se s keršanstvom sklepa.

Danes premišljujemo Jezusa, pa ne, kako je odraščel po svetu hodil, čudeže delal, bolnike ozdravljaj in merliče obujal, ne kako je zakrament sv. Rešnjega Telesa in druge zakramente postavil, ne kako je križan bil, in od smerti vstal; ampak naše oči so danes obrnjene le v malega Jezusa, kako je kakor dete rojen bil, kakor dete v jaslicah ležal, kakor dete od angelov oznanjen, od pastirjev in modrih moljen bil. Pa si bo morebiti kdo mislil: Kaj moramo že tudi malega Jezusa častiti in moliti? Gotovo!! Vsak pravi kristijan je tega prepričan. Malo pa jih je, da bi tudi prav spoznali zakaj? in kako? Zato bo gotovo božična pridiga Bogu v čast, vsakemu kristjanu pa v podučenje in v podbudo, če vam danes od deteta Jezusa govorim.

Zatorej vam danes kličem: Poglejte Jezusa, malo dete, kakor ga malarji na podobah malajo! V eni rokici derži: malo kroglico, ki pomenja svet; na kroglici stoji križec, na kterem nas je Jezus odrešil; una rokica pa kaže na viš v sv. nebesa. Od tega hočem danes govoriti v imenu Jezusovem!

Razlaga.

1. Božja natora se z Jezusom ni sklenila še le takrat, ko je že odrastel; ampak je bila že v njem, ko ga je Marija še pod svojim srcem nosila; je že bila v njem, ko je kakor novorojeno dete v jaslicah ležal. Zato tudi malarji, kakor na podobah vidite, malega Jezusa tako malajo, da svet v roci derži; kaj neki to pomenja? To pomenja, da on je vsegamogočni Gospod nebes in zemlje, kateri celi svet na svojih perstih nosi, kateri celi svet z modrostjo in ljubeznijo vlada, in življenje in živež daje vsaki stvari; to pomenja, da on je Bog od Boga, pravi Bog od pravega Boga; na videz je le revno, slabo dete, v resnici pa je Božji Sin, kateri je iz ljubezni do nas in zavoljo našega zveličanja človek postal, in podoba hlapca nase vzel; to pomenja, da on je Gospod stvarjenja, kateri zvezdam na nebu, in vetrovom in valovom morja z neovergljivo močjo zapoveduje. Ja, to vse, ljubi moji, pomenja zemeljska krogla, ki jo dete Jezus v roci derži; Jezus je pravi Bog Molimo ga!

To dete, ljubi moji, v katerem je s človeško natoro tudi božja natora sklenjena bila, je moglo pač neizrečeno lepo biti. Ja tako lepega deteta naša zemlja še nikoli ni vidila, ne poprej, ne poznejši. Kralj David ga v preroškem duhu nar lepšega med človeškimi otroci imenuje, in poln veselja od njega prepeva: „Ti si nar lepši med človeškimi otroci, ljubeznjivi so tvoji žnablji“. (Ps. 44, 3.) In nevernik Filo, kateri nam je podobo in lepoto božjega Zveličarja popisal, ni mogel zadosti besed najti, da bi nam ljubeznjivost in lepoto njegovega obličja in cele njegove postave vredno dopovedal. In to, ljubi moji! nas more z serčno ljubeznijo do Jezusa napolniti; ali pa, kaj more biti kej ljubeznivosti, kakor je dete, ki se nam polno ljubezni in polno svete nedolžnosti naproti smehlja? Kdo bi take ljubeznjive majhne stvarice z ljubeznijo ne objel? Zato so svetniki tako radi Jezusa v njegovem detinstvu premišljevali častili in molili.

Sv. Hieronim je zapustil Rim, se je ločil od svetá, in v Betlehem se podal, da bi ljubezen in prijaznost novorojenega Zveličarja prav živo premišljeval, in se k sleherni čednosti vnehal. Cele dni se je pri Gospodovih jaslicah mudil, in je s svojim dušnim očesom premišljeval, kako je božje dete rojeno, kako milo joka, kako ga nebeško čista devica povija in doji.

Sv. Anton Padovanski, je s posebno ljubeznijo božje dete premišljeval, ga častil in molil. Pripoveduje se, da je enkrat šel k prijatlu, kjer je v samotni čumnati ali izbici, kakor doma, molil. Prijatelj gre ravno memo njegovih vrat, in vidi skoz špranje čudno svitlobo. Gré bliže, in čuda! zagleda sv. moža vsega v svitlobi, in na njegovih bukvah dete Jezusa. Svetnik je ves zamaknjen v ljubo dete gledal, in večkrat priserčeno ga objemal, da bi se od njega ne ločil. — Pa še večkrat se je sv. Anton take gnade razveseljeval; zato je imel pa tudi posebno modrost in nadzemeljsko moč, po kateri je dostikrat spreobernal nar terdovratniše grešnike, katerih je veliko tavžent k Bogu nazaj pripeljal. — Zato malajo sv. Antona z božjim detetom, ker se mu je večkrat prikazalo in ga ljubeznjivo objemalo. —

Sv. Brigiti, je večkrat dano bilo, v sv. zamaknjenosti božje dete Jezusa gledati. Ona nam pové, kako zelo je bila z gorečo ljubeznijo napolnjena, ker pravi: Njegovo obličje, njegove besede, vsa njegova postava je imela tako božjo lepoto, ki se je iz njegovih oči svetila, da je vse moje serce na se potegnil. — Vsa goreča je malega Jezusa častila in molila.

Preljubi moji! Tako so svetniki in svetnice božje malega Jezusa častili in molili; častimo in molimo ga tudi mi. Obhajamo te sv. božične praznike prav lepo in spodobno. Tam na sv. altarju se nam Jezus pri sv. povzdigovanju kaže; padimo pred njim na svoje grešne kolena. Tam v tabernakelju se Jezus hrani; o le radi ga obiskujmo in pozdravljajmo. Njegovo presladko ime vselej spodobno in pobožno izgovarjajmo!

2. Če ste podobo deteta Jezusa kterikrat dobro pogledali, ste lahko vidili, da na zemeljski krogli, ki jo v roci derži, stoji tudi znamenje sv. križa. Ta križ na zemeljski krogli v roci božjega deteta Jezusa pomenja, da Jezus je naš Odrešenik in Zveličar, zakaj s svojim svetim križem in terpljenjem je nas in celi svet odrešil.

O koliko je Jezus zadnje tri leta svojega življenja za nas terpel, za naše odrešenje, za naše zveličanje! Za nas je bil sovražen, preganjan, zaničevan, obrekovan, izdan, zatajen, bičan, s ternjem kronan, za nas je na oljski gori kervavi pot potil, za nas je bil križan, za nas je na križu svojo kri pretil in za nas umrl, in Jezus, kakor sv. pismo pravi, je vse to terpeti moral, da je šel v svojo čast, pa ne samo zato, ampak da je tudi nam nebesa pridobil. Kader se pa grenkega terpljenja spominjamo, ki ga je Jezus zadnje tri leta svojega življenja za nas prestal, ne smemo po-

zabiti terpljenja, ki ga je že kakor dete za nas terpel. — Ali ni bilo to terpljenje, da je lepe nebesa za revni svet zamenjal, da je On večni Bog ubogi človek postal, da je moral v Egipt zbežati, in kakor pregnanec na tujem prebivati; da je človeškim staršem pokorščino skazovati, in kakor revno človeško dete odraščati moral? Ali vse to, pravim jes, ni bilo že tudi terpljenje, ki ga je za nas prestati moral, da je božjo pravico potolažil? Ali torej ni bil Jezus že kakor dete naš Odrešenik in Zveličar? — Gotovo je bil! — Zato ga tudi v resnici nebeški angeli pastirjem že precej pri njegovem rojstvu imenujejo Zveličarja, rekoč: „Ne bojte se, ker danes vam je v Davidovem mestu rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod. — In Simeon ga že v prvih šest tednih tudi imenuje zveličanje sveta, rekoč: „Zdaj spustiš svojega hlapca, Gospod! po svoji besedi v miru, ker so vidile moje oči tvoje zveličanje“.

Novorojeni Jezus je torej naš Odrešenik: Ljubimo ga! Taka ljubezen zasluži našo ljubezen. Kako pa hočemo ljubiti Jezusa. Poslušajte, kaj sam pravi: „Kdor moje zapovedi derži, ta je, ki mene ljubi“.

Grešnik, grešnica! ki malo maraš za Jezusove sv. zapovedi, ti nimaš ljubezni do Jezusa. Poglej malega Jezusa; sv. križec v roci derži, na sv. križu je za te umerl, da te je odrešil. Spomni se, kako vesel in srečen da si bil, ko si še Jezusa ljubil, njegove sv. zapovedi spolnoval in veselo obhajal ves nedolžen sv. božične praznike! Grešnik, grešnica, poslušajta: Spomin nedolžnega veselja pri jasicah je nekemu velikemu hudodelcu omečil terdovratno serce. Ta hudodelec je bil Prikaro, poglavar tolovajev. Brez števila veliko hudodelstev je doprinesel; pa prišel je pravici v roke. Vse prizadevanje, le iskrico grevenge v njem obuditi, bilo je zastonj. „Spomni se moj sin“, reče mu enkrat njegov spovednik, „kako srečen si takrat bil, ko si kakor otrok jaslice svojega dobrega brata z cveticami lepšal“. Teh besed Prikaro še nikoli ni slišal. Britke solze, ki so se iz njegovih oči vlile, pričale so, da so te besede zadele njegovo serce in čudno omečile. Svoje pregrehe in hudodelstva je popolnoma obstal, se je spovedal, in je šel kakor skesan spokornik na smertišče. — Grešnik, grešnica, ali je tvoje serce terdovratnejše, kakor serce tega tolovaja. Oh glej! kako te božje dete milo pogleduje, kako te ljubi. Ljubi ga tudi ti, in pusti greh, od kterega te je on tako težko in drago odkupil.

3. Vidite na podobah, da božje dete eno roko povzdignjeno ima, da ž njo tako rekoč nas k sebi kliče, naj ga poslušamo!

Božje dete nas vse k sebi kliče: „Pridite vi vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jes vas bom oživel“.

Pojdite toraj tje k Marijnemu sinu, vi grešniki! Vi se morebiti zavoljo svojih obilnih in velikih pregreh tresete pred Jezusom, svojim Bogom; vi morebiti trepečete pred Jezusom, svojim sodnikom; oh, nikar se ne bojte Jezusa, božjega deteta! Ali ne slišite, kako nas vse brez razločka k sebi kliče: „Pridite k meni vi vsi, ki se trudite, in ste obteženi, in jes vas bom poživel“. Pojdi torej tje, o grešnik! dete Jezus ti bo roko k spravi podalo. Da serca in zaupanja dobiš, poslušaj to le prigodbo:

Neka grešnica je preživela svoje mlade leta v velikih pregrehah; vendar razsvetljena od gnade božje je zadnjič spoznala svojo nespamet in se je v samostan podala, da bi se bila tam, kot nar manjša služabnica, v vednem zdihovanju pokorila za svoje pregrehe. Ali čedalje bolj jo je skerbelo njeno življenje. Če se je proti nebu ozerla, precej se je spomnila, da nič omadeževanega ne pojde v nebeško kraljestvo. Če se je spomnila na smert in terpljenje Jezusa Kristusa, zdelo se ji je, kot da bi slišala strašne besede: Ti si tudi šteta med sovražnike njegove, in zasluženja njegovega ne boš deležna. Če se je spomnila, da bo Jezus njen sodnik, nahajala jo je obupnost. Med takim dušnim terpljenjem pride advent, pride sv. večer. Vsa trudna od dela, omamljena od prevelikih dušnih težav in britkost, pokleknila je v kot cerkvenega kora, in je bitko jokala. Na enkrat pa mirno postane v njenem sercu, in v duhu vidi Betlehemske jaslice in tamkej zagleda tudi mater božjo in v naročji preljubo dete Jezusa, ki jo neizrečeno prijazno pogleduje. In njeno serce jo je gnalo prositi, in je prosila in rekla: „Po svojem milosti polnem detinstvu, v katerem si prišel, grešnike zveličat, usmili se me!“ Njena molitev je bila vslišana, in njena dušna žalost je zginila za vselej.

Pridite grešniki k detetu Jezusu; le spokorite se, rado vas bo sprejelo! — Nas vse k sebi kliče in prelepo uči: „Učite se od mene; zakaj jes sem krotek in iz serca ponižen“. Bodite zadovoljni s svojim stanom in nikar ne tožite čez revščino in potrebo; zakaj tudi jes sem zavoljo vas reven postal. Bodite majhni, kakor sem jes, in bote z meno veliki postali; zakaj če ne bote, kakor otroci, tako ljubeznjivi in dobri, ne bote mogli v nebeško kraljestvo. Vtisnite si vsi, poslušavci moji! te prelepe besede božjega deteta in učenika v spomin. Bodite majhni, to je, ponižajte se; zakaj le „kdor se poniža, ta bo povišan“. Ponižnost je podlaga vseh čednost; kdor ponižnosti nima, ne more v popolnamosti rasti. Kdor brez ponižnosti čednosti nabira, pravi sv. Gregor, tako rekoč prah po vetru razsipa.

Enkrat je vidila sv. Neža iz Fuligna Kristusa v podobi deteta in je iz njegovih ust slišala besede: „Nihče me ne bo velikega

videl, kdor me ni vidil majhnega". Dobro je zastopila, kaj te besede pomenjajo, in je spoznala, da mali Jezus nič drugega ni hotel reči, kakor to : Nihče se ne bo vdeležil Kristusove časti, kdor se ni vdeležil tudi njegove pozemeljske ponižnosti; nihče ne bo ž njim bogat, kdor ž njim ni bil reven. Zato ta svetnica nič ni tako ljubila, kakor revščino in ponižnost. Tako delajmo tudi mi; tudi mi revščino in ponižnost ljubimo čez vse; zakaj k temu nas opominja božje dete Jezus s svojim ukom in izgledom.

S k l e p.

O ljubi bratje in sestre moje! nikar ne pozabite moje božične pridige. Vtisnite si dobro v spomin, kar sem vam od ljubega deteta Jezusa povedal. — To dete je naš Bog, naš Odrešenik in naš Učenik; njemu se spodobi čast, ljubezen in pokorščina. O Jezus dete presladko, ki je svojo večno slavo in nebeško veselje zapustilo in se rodilo v to dolino solz. O naš večni Bog! tebe častimo in molimo!

Jezus, o dete presladko! ktereга sta Marija in Jožef željno pričakovala, in ktereга je nebeški Oče dal v odrešenje sveta: Tebi se zahvaljujemo in ti obljubimo ljubezen svojo!

Jezus, o dete presladko! rojen od prečiste device Marije, v ubožne plenice povit, v jasli položen, od angelov naznanjen, od pastirjev obiskan: Tebe hočemo poslušati, in tvojih naukov zvesto se držati! Oh Jezus, novorojeno božje dete usmili se nas! Amen.

Pridiga o božiču pri darovanju za uboge.

(Vsakem ubožcu je Jezus skrivnostno pričujoč; gov. A. N.)

„Zakaj bil sem lačen, in ste Mi dali jesti“. (Mat. 25, 35.)

V v o d.

Sv. katoliška cerkev se ne imenuje zastonj naša mati, temveč ona po vsej pravici zasluži to prelepo, žlahtno ime. Prav kakor najboljša in najskerbnejša mati skerbi za nas vse — od zibelje do groba — in še tam v večnosti nas ne pozabi; še v večnost za nami pošilja daritve in molitve svoje. Posebno se pa rada usmiljuje in ana vseh tistih, ktere v tem življenju tlači in tare kak križ. Ona podučuje nevedne, ona oskerbljuje in ozdravlja bolnike, ona nasituje lačne, oblači nage, prenočuje popotnike, pokopuje merliče: Sv. kat. cerkev je prava mati za revne in uboge. —

Da smo se danes v cerkvi zbrali, pa danes tukaj stojim, da vas nagovarjam in poprosim, naj se svojih ubogih in revnih bratov in sester usmilite, to je zaukazala naša sv. kat. cerkev, zaukazala iz ljubezni in skerbljivosti za revne in uboge. Ravno danes nas vse spominja sv. cerkev tistih velikih in neskončnih darov in milost, ki nam jih je novorojeni Jezus iz nebes prinesel. Ravno danes misli sv. cerkev da so vaše serca mehke in ginjene, pa pripravljene, Jezusu darovati kaj za prejete nebeške dari in milosti. Vem in prepričan sem, da bi Jezusa za vse njegove dari in milosti osipali s svojimi darmi, da bi ga le vidili. Čujte pa ljubi moji, kaj pravi Jezus: „Karkoli ste enemu najmanjših storili, storili ste meni“. Od te resnice hočem tudi jaz danes govoriti in pokazem: „Da je Jezus v vsakem ubožcu skrivnostno pričujoč“, da torej vse, kar ubogim darujete, Jezusu darujete. Morebiti da se moje besede komu nove in čudne dozdevajo, pa le zvesto poslušajte!

Razlaga.

V vsakem ubožcu je sam Jezus skrivnostno pričujoč. Ta pobožna vera se opira:

a. Na mišljivo dogodbo iz življenja sv. Martina, ktero sama sv. mati katoliška cerkev v molitevnih bukvah za duhovne, v breviru, pripoveduje.

Martin pri 18 letih star, še keršansk novinec, vojak, prijezdi s četo kojunikov do vrat mesta Ambiana. Poveljnik zaukaže, vojaška četa postojí. Berač, na pol gol, prisopiha, se mraza tresé ko šiba, kajti huda zima je, in sever zlo brije. Siromak Martina poprosi, naj mu v imenu Kristusovem podari božji dar. Martin ugleda reveža, zasliši njegov tužni, hripavi glas, se ga berž usmili in mu pomagati sklene, naj velja, kar rado. Ali kako bo to doveršil? Saj je sam ubog vojak, in ne glešta pod milim nebom ničesar, kot orožje, ki ga nosi, in obleko, s ktero je ogernjen. — Oj, prava, sveta ljubezen je najdljiva! Martin, pod terdim železnim persinom oklepom sv. ljubezni vroče serce grevaje, berz pomočka znajde. Prime za svoj vojaški plajš, ga s sabljo po sredi preseka, pol plajšča beraču podari, pol ga pa sam sebi priderži. V Kristusovem imenu ga je berač za božji dar prosil; v Kristusovem imenu mu je Martin še od svojega neobhodno potrebnega oblačila oddal, ker je bila sila beračeva velika. Oj, za gotovo si je Martin vidši tega berača, pobožno mislil: Jezus sam je v tem ubožčku skrivnostno pričujoč! — Ko bi pa ravno ne bil tega mislil, prepričal ga je Kristus tega že kar sledečo noč. Zakaj veličastno, čudno se mu je prikazal, obdan od angelov, ogernjen z ravno tem kosom plajšča, ki ga je bil Martin ovemu beraču podaril, ter okoli stoječim angelom zaterdil: „Martin, še le novinec, me je s tem oblačilom ogernil“.

Kako je to? preljubeznjivi Jezus! — Saj te nikdo tamo pred vojaško četo ni vidil. Ne Tebe, ampak le revnega berača je Martin s tem kosom plajšča ogernil. Tako se je vidilo; tako je v oči bilo. Pa ti si večna resnica! Nevidoma, skrivnostno si tedaj v ovem beraču bil pričujoč; nevidoma, skrivnostno si Ti bil v beraču s plajščem ogernjen. Ker si pa bil v tem ubožčku skrivnostno nazočen, ali boš druge ubožce zaničeval? Pač nikakor ne. Saj si prijatelj vsem ubogim, in jim si najprej svoje sv. evangelje oznanoval. Res je torej, da si Ti, o Jezus! v vsakem ubožcu po nevidoma, skrivnostno pričujoč.

V a b i l o.

Spet se bliža novo leto; zatorej poterka tudi „Slovenski Prijatelj“ na duri preljubih Slovencev in prosi prav lepo, naj mu stari čč. gg. naročniki ostanejo zvesti tudi prihodnje leto, naj se tim pa pridružijo še novi, ki dozdej tega časnika niso imeli in podpirali. Vse žile si bode „Slovenski Prijatelj“ napenjal, da čč. gg. naročnikom in podpornikom ustreza na vse strani.

Leta 1868 bode „Slovenski Prijatelj“ donašal:

1. Popolno izdelane pridige za vse nedelje in praznike celega leta. Stari čč. gg. pomočniki so mi vsi obljubili svojo podporo, naprosil sem pa tudi še novih slovečih rodoljubov, ki mi svoje pomoči gotovo tudi odrekli ne bodo. Nemški knjigarji silijo nam Slovencem nemško robo in tisoč pa tisoč goldinarjev našega denarja gre vsako leto za take knjige in časnike, ki slovenskim potrebam le pičlo ali še clo nič ne ustrezajo. Upam, da bode „Slovenski Prijatelj“ prihodnje leto donašal take pridige, da jih bodo vsi naročniki serčno veselili.

2. Osnovane pridige tudi za vse nedelje in praznike celega leta. Od več strani so doleteli glasi in prošnje, naj „Slovenski Prijatelj“ donaša tako osnovanih pridig, kakor je leta 1864 donašal osnovanih homilij. Podpisani vrednik bode tudi tem željam ustregel in narejal te osnovane pridige.

3. Pridige za druge cerkvene slovestnosti in priložnosti, pri katerih so pridige v navadi; postavim: o cerkvenih patronih, pri sv. novih mašah, pri pogrebih, porokah, darovanjih za uboge itd. — Prav lepo in ponižno prosim, naj mi slovenski pridigarji pošiljajo potrebne tvarine tudi za ta predalček.

4. Keršanske nauke od cerkvenih zapoved naprej. Ti keršanski nauki so osnovani tako jasno in jaderno, so pisani tako gladko in razumno, donašajo toliko izglede in povestnic, da se na vse strani prav lahko in po vsej pravici merijo s keršanskimi nauki ktereга koli jezika ali pisatelja. Od teh keršanskih nauk je na svetlo prišlo že 122 tiskanih pol v treh zvezkih. Vse te tri zvezke, ki obsegajo ves popolnoma nauk overi, upanji in ljubezni do cerkvenih zapoved, dajem novim naročnikom za pet goldinarjev. Ti keršanski nauki bodo zlata in srebra polna zakladnica, ktera nadomestuje vsako dogmatiko in moralno pa tudi vsako homiletiko v slovenskem jeziku. Naj slovenski duhovni pastirji, posebno mlajši, ne zamujajo lepe prilike, sčasoma in za mali dnar tako rekoč ne vedé napraviti si bogato knjižnico, iz ktere si bodo pomoči zajemali vse svoje žive dni.

5. Oglase vse, ki zadevajo slavno družbo sv. Mohora, ktera šteje med Slovenci že več kot 7000 družnikov in družnic. Gotovo vse te mika zvedeti, kaj počenja ta naša družba.

6. Prestave čč. gg. duhovnikov po vseh slovenskih škofijah. Ako ravno smo Slovenci raztergani na male kosce in razsejani po raznih deželah, vendar smo le eno telo in ena duša; toraj tudi vsi radi poslušamo in prebiramo novice od sosednih svojih bratov.

Tako bogato in lepo napravljen bode leta 1868 „Slovenski Prijatelj“ hodil po krasnej Sloveniji in gotovo povsod našel usmiljenih in prijateljskih sere, timveč ker so ga znane tiskarne sitnosti minulih let pripravile v skorej neverjetne zgube in nesreče. Zatorej prav goreče prosim, naj tudi gospodje, ki so pri meni še kaj na dolgu, svojo dolžnost poravnajo, najpred ko je mogoče.

Gospodom naročnikom, ki so bili na rajnega „Slovenca“ za celo leto naročeni, naznanja se, da se je njih naročnina izročila in zarajtala „Slovenskemu Prijatlu“, kateri se bode jim pošiljal celo leto 1868.

Dalje se oznanja, da imam še nekaj celih tečajev „Slovenskega Prijatla“ od leta 1864, 1865, in 1866 pri roci; vsak tečaj se prodaja tudi posebej in velja brez keršanskih nauk 2 gold. Prosim, naj se mi naročnina še pred novim letom pošilja v frankiranih listih.

Prav lepo se vsem Slovencem priporočam in jih ponižno vabim, naj se prav obilno oglašajo. Vso svojo zmožnost, ves svoj čas, vso svojo skerb darujem zanaprej „Slov. Prijatlu“. Z Bogom!

V Celovcu 8. novembra 1867. **Aud. Einspieler.**

Lastnik in vrednik.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Č. g. Krofič Mih. je dobil faro št. Rupret pri Velikovcu; č. g. Pušl Ant. faro Greifenburg in č. g. Protiva Jož. faro št. Miklavž pri Pernece. Za provizorje pridejo čč. gg. Baeder Frid. na Kremsko planino; Hasiaher Franc v Trebliče in Blaas Jož. v Malnico.

Goriška nadškofija: V semenišče je dozdaj sprejetih 11 gg., namreč. V 3. leto: Mih. Štrukelj; v 2. leto: Fr. Ceket, Jož. Mlekuš in Ant. Jug; v 1. leto: Jakob Kaneva, Al. Karli, Fr. Leban, Tom. Rutar, Št. Valentinčič, Jož. Vidmar, in Jož. Zavadlal; — vsi iz Goriškega. V šole, pa ne v semenišče, ali za zunanje (eksterniste) so sprejeti gg.: Jakob Papler, Fr. Vidic, Jern. Pogačnik, Ign. Fabiani, vsi iz Kranskega; Drag. Salimbeni iz Goriškega. V klerikalno semenišče sta za eksternista za goriško nadškofijo še privzeta gg.: Blaž Gerča in Blaž Dekleva, oba iz Kranjskega.

Prestavljeni ali na novo postavljeni so ti le čč. gg.: Jož. Brežan, I. dub. pom. v Cerknem, gre za farn. administratorja na Šentviško goro; Ivan Vester bo I. dub. pom. v Cerknem, in na njegovo mesto pride novomašnik Ant. Trepal. Peter Fabris, doh. pom. in učitelj v Chiopris-u, v Mušo; na njegovo mesto v Chiopris Jan. Revignas, novomašnik; Jan. Ferlat, I. dub. pom. na Gradu

(otoku), pojde začasno zaradi bolehanja v pokoj; na njegovo mesto na Grad pride Janez Pala iz Krmina; Jan. Vecchi iz Tapoljana v Karmin za II. duh. pom. na njegovo mesto novomašnik Albert Tilgner. Ludov. Vodopivec gre za duh. pom. in učitelja v št. Ferjan. — G. Fr. Frioni, fajm. v Rudi, gre v pokoj; g. And. Vuga je prestavljen iz Libušine v Trento za vikarja; na njegovo mesto pride v Libušino g. Fr. Smrekar, novomašnik; g. Sim. Gaberšček s Serpenice v Kanal za II. duh. pom.; na njegovo mesto g. Ant. Pipan, novomašnik; g. Štef. Kerkoč, novomašnik, gre z duh. pomoč. in učitelja v Podmevec; g. Karol Kumar, novomašnik, za duh. pomoč. in učitelja na Šentviško goro. — G. Al. Pasqualis iz št. Petra lašk. za I. Cecotti-vega beneficiata v Merean; v št. Peter pa na njegovo mesto za učitelja in subsidiarja novomašnik g. Ant. Bodigoj. — Novovstavljena začasna služba kateheta na mestni glavni šoli v Gorici je začasno podeljena subdiakonu Andreju Jordanu.

Ljubljanska škofija: Gospod Miha Gogala je dobil faro staro Oselico. G. Jož. Grablovic, fajmošter v št. Jerneji, je umrl 13. t. m. R. I. P. Šentjernejska fara je razpisana 15. t. m. G. Sim. Lovšin je 14. u. m. na duhovnijo Faro vmesten. G. And. Križaju, ekspoz. v Orehku, je dovoljeno v pokoj se podati. G. Venc. Peharcu je podeljena duhovnija Sora, kateri se je g. Jož. Germek odpovedal. Fužinska fara je razpisana 25. u. m. Mavčiče so podeljene g. Mat. Preželjnu, in Smlednik je razpisan 19. u. m. P. n. g. Anton Belin je bil 22. u. m. za kanonika novomeškega vmesten. G. Andr. Volec je šel z Boštjan za farnega namestnika v Fužine. G. Ign. Kutnar je prestavljen s št. Jurja pri Svib. v Boštanj; g. Jan. Klofutar pa s Svibna v št. Juri. G. Mih. Šos je bil 25. u. m. vmesten za Studenec, g. Mart. Šlibar 28. u. m. za spod. Idrijo; Ant. Domicelj s Starega terga pri Poljanah v Šmarijo, tje Karol Hofer od sv. Križa pri Kostanjevici, in k sv. Križu dr. J. Rogač z Dobropolja; Fr. Vrančič je imenovan I. duh. pomoč. v Črnomlju, in II. Jan. Karet, nov. posv. Na bohinjsko Bistrico gre g. Henrik Dejak iz Radeč, in tje g. Jak. Grošelj, nov. posv. V Poljane nad Loko g. Jan. Vesel iz Postojne, in tje za kat. in duh. pomoč. g. Jan. Košmelj, nov. posv. G. Mat. Kuhelj v Velesovo iz Novomesta, in tje g. Fr. Kunstelj, nov. posv. za vikarja. G. Jož. Vidmar iz Loke v Smlednik, in v Loko g. Ant. Mandelc, nov. posv.; g. Jan. Virant, nov. posv., pa v Ternovo za zgodnjika.

Terziška škofija: Prestavljeni so bili naslednji duhovniki čč. gg.: Juri Rasteli, novoposv. v Buzet za duh. pomoč.; od tam gre Kajetan Rokoni v Buje za duh. pomoč.; od onod Boštjan Markio v Novigrad (Cittanuova) za kaplana in šolsk. učenika; Ant. Zapador novoposveč. v Buje za duh. pomoč. Jan. Pečar novoposv. v Zaversje (Piemonte) za duh. pomoč. in šolsk. učenika; od tam Jak. Kavali v Koper za duh. pom. in so-stolnega vikarja; od onod pride Eduard Savnik za drugega kaplana jetnišnice v Kopru. V Milje pride novoposveč. Alojzi Vaskon za duh. pomoč.; od tam Lin Mistruci v Terst k fari Jezuitski za pomoč.; od tiste fare Alojzi Tempesta na pokopališče k sv. Ani; Andrej Pahor v Trebič za kaplana in šolsk. učenika; Jak. Leben v Boršt za kaplana in šolskega učenika; Jan. Šega iz Pertelj v Riečanje za kaplana. Novoposveč. Jan. Mahnič v Pertlje za duh. pom. Ant. Peteln za duh. pomoč. in šolsk. učenika v Kringo (Corridico); Eduard Grosman za duh. pom. in šolsk. učenika v Šmarje; Fr. Frantar iz Sušnjevce v Hum za duh. pomoč. in šolsk. učenika. V Sovinjak gre Hiac. Gotardis novoposv. za duh. pom. in šolskega učenika. Fr. Kosec novoposv. za duh. pomoč. in šolsk. učenika v Bersec; Fr. Kraljič novoposv. v Rukavac za pomoč. in šolsk. učenika.

V pokoj (pension) so šli čč. gg.: Juri Kacin, bivši kaplan v Riečanji; Fr. Pašič, duh. pomoč. v Pitnju; Juri Dobrila, bivši administrator v Zamasku; Anton Siherl, bivši v začasnem pokoju; Janez Okorn, bivši kaplan in šolsk. učenik v Borštu, gre počivat za pol leta.